

LEGE nr. 448 din 6 decembrie 2006 privind protectia si promovarea drepturilor persoanelor cu handicap¹⁾ – Republicare

CAPITOLUL I: Dispozitii generale, definitii si principii

Art. 1

Prezenta lege reglementeaza drepturile si obligatiile persoanelor cu handicap acordate in scopul integrarii si incluziunii sociale a acestora.

Art. 2

(1) Persoanele cu handicap sunt acele persoane carora mediul social, neadaptat deficientelor lor fizice, senzoriale, psihice, mentale si/sau asociate, le impiedica total sau le limiteaza accesul cu sanse egale la viata societatii, necesitand masuri de protectie in sprijinul integrarii si incluziunii sociale.

(2) De dispozitiile prezentei legi beneficiaza copiii si adultii cu handicap, cetateni romani, cetateni ai altor state sau apatrizi, pe perioada in care au, conform legii, domiciliul ori resedinta in Romania.

Art. 3

Protectia si promovarea drepturilor persoanelor cu handicap au la baza urmatoarele principii:

- a)** respectarea drepturilor si a libertatilor fundamentale ale omului;
- b)** prevenirea si combaterea discriminarii;
- c)** egalizarea sanselor;
- d)** egalitatea de tratament in ceea ce priveste incadrarea in munca si ocuparea fortei de munca;
- e)** solidaritatea sociala;
- f)** responsabilizarea comunitatii;
- g)** subsidiaritatea;
- h)** adaptarea societatii la persoana cu handicap;
- i)** interesul persoanei cu handicap;
- j)** abordarea integrata;
- k)** parteneriatul;
- l)** libertatea optiunii si controlul sau decizia asupra propriei vieti, a serviciilor si formelor de suport de care beneficiaza;
- m)** abordarea centrata pe persoana in furnizarea de servicii;
- n)** protectie impotriva neglijarii si abuzului;
- o)** alegerea alternativei celei mai putin restrictive in determinarea sprijinului si asistentei necesare;
- p)** integrarea si incluziunea sociala a persoanelor cu handicap, cu drepturi si obligatii egale ca toti ceilalti membri ai societatii.

Art. 4

Autoritatile publice, furnizorii de servicii sociale, reprezentantii societatii civile, precum si persoanele fizice si juridice responsabile de aplicarea prezentei legi au obligatia sa promoveze, sa respecte si sa garanteze drepturile persoanei cu handicap, stabilite in concordanta cu prevederile Cartei sociale europene revizuite, adoptata la Strasbourg la 3 mai 1996, ratificata prin Legea nr. **74/1999**, precum si cu celelalte acte interne si internationale in materie la care Romania este parte.

Art. 5

In intelesul prezentei legi, termenii si expresiile folosite au urmatoarele semnificatii:

- 1.** acces neingradit al persoanei cu handicap - accesul fara limitari sau restrictii la mediul fizic, informational si comunicational;
- 2.** accesibilitate - ansamblul de masuri si lucrari de adaptare a mediului fizic, precum si a mediului informational si comunicational conform nevoilor persoanelor cu handicap, factor esential de exercitare a drepturilor si de indeplinire a obligatiilor persoanelor cu handicap in societate;
- 3.** adaptare - procesul de transformare a mediului fizic si informational, a produselor sau sistemelor, pentru a le face disponibile si persoanelor cu handicap;
- 4.** adaptare rezonabila la locul de munca - totalitatea modificarilor facute de angajator pentru a facilita exercitarea dreptului la munca al persoanei cu handicap; presupune modificarea programului de lucru, achizitionarea de echipament, dispozitive si tehnologii asistive si alte masuri asemenea;

- 5.** angajare asistată - opțiunea de angajare care facilitează munca în locuri de munca obișnuite de pe piața competitivă a muncii și care presupune oferirea de sprijin în căutarea locului de muncă și la locul de muncă, transport, tehnologii ajutoare, instruire, specializare;
- 6.** asistent personal al persoanei cu handicap grav - persoana care supraveghează, acordă asistență și îngrijire copilului sau adultului cu handicap grav, pe baza planului de recuperare pentru copilul cu handicap, respectiv a planului individual de servicii al persoanei adulte cu handicap;
- 7.** asistent personal profesionist - persoana fizică atestată care asigură la domiciliul sau îngrijirea și protecția adultului cu handicap grav sau accentuat, aflat în condițiile precizate de lege;
- 8.** asistentă vie - include asistentă animală, ca de exemplu, câinele-ghid;
- 9.** atelier protejat - spațiul adaptat nevoilor persoanelor cu handicap, unde acestea desfășoară activități de formare, dezvoltare și perfecționare a abilităților; poate funcționa în locații din comunitate, în centre de zi, în centre rezidențiale și în unități de învățământ speciale;
- 10.** bugetul personal complementar - stabilește limitele cheltuielilor personale din cursul unei luni, în funcție de gradul de handicap, pentru plata taxei de abonament radio/TV, a abonamentului telefonic cu impulsuri incluse și a taxei pentru abonamentul la curentul electric;
- 11.** cai și mijloace de acces - elementele prin care se asigură accesul în clădirile publice și care asigură posibilitatea deplasării persoanelor cu handicap în interiorul clădirii;
- 12.** cerințe educative speciale - necesitățile educaționale suplimentare, complementare obiectivelor generale ale educației adaptate particularităților individuale și celor caracteristice unei anumite deficiențe sau tulburări/dificultăți de învățare, precum și o asistență complexă de tip medical, social etc.;
- 13.** clădiri de utilitate publică - clădirile aparținând instituțiilor publice și private care oferă populației diferite tipuri de servicii;
- 14.** comisie de evaluare a persoanelor adulte cu handicap - organul de specialitate fără personalitate juridică în subordinea consiliilor județene, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București, ale cărei atribuții principale sunt stabilite prin prezenta lege;
- 15.** contractare - procedura de finanțare/cofinanțare de către autoritățile administrației publice locale a serviciilor sociale publice realizate de furnizorii privați de servicii sociale, acreditați în condițiile legii;
- 16.** dizabilitate - termenul generic pentru afectări/deficiențe, limitări de activitate și restricții de participare, definite conform Clasificării internaționale a funcționării, dizabilității și sănătății, adoptată și aprobată de Organizația Mondială a Sănătății, și care relevă aspectul negativ al interacțiunii individ-context;
- 17.** egalizarea șanselor - procesul prin care diferitele structuri sociale și de mediu, infrastructura, serviciile, activitățile informative sau documentare devin disponibile și persoanelor cu handicap;
- 18.** incluziune socială - setul de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării și comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, destinate combaterii excluziunii sociale;
- 19.** indemnizație lunară - prestația socială lunară reprezentând sume de bani acordate persoanelor cu handicap de natură să faciliteze egalizarea de șanse, asigurarea unei vieți autonome și favorizarea incluziunii lor sociale;
- 20.** integrare socială - procesul de interacțiune dintre individ sau grup și mediul social, prin intermediul căruia se realizează un echilibru funcțional al partilor;
- 21.** insotitor - persoana care acompaniază persoana cu handicap și care beneficiază de drepturi în condițiile prevăzute de lege;
- 22.** toc de muncă protejat - spațiul aferent activității persoanei cu handicap, adaptat nevoilor acesteia, care include cel puțin locul de muncă, echipamentul, toaleta și căile de acces;
- 23.** manager de caz - membrul echipei pluridisciplinare care coordonează, monitorizează și evaluează îndeplinirea planului individual de servicii, precum și măsurile luate în legătură cu adultul cu handicap;
- 24.** plan individual de servicii - documentul care fixează obiective pe termen scurt, mediu și lung, precizând modalitățile de intervenție și sprijin pentru adulții cu handicap, prin care se realizează activitățile și serviciile precizate în programul individual de reabilitare și integrare socială;

25. program individual de reabilitare și integrare socială - documentul elaborat de comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, în care sunt precizate activitățile și serviciile de care adultul cu handicap are nevoie în procesul de integrare socială;

26. reprezentant legal - părintele sau persoana desemnată, potrivit legii, să exercite drepturile și să îndeplinească obligațiile față de persoana cu handicap;

27. șanse egale - rezultatul procesului de egalizare a șanselor, prin care diferitele structuri ale societății și mediului sunt accesibile tuturor, inclusiv persoanelor cu handicap;

28. tehnologie asistivă și de acces - tehnologia care asigură accesul cu șanse egale al persoanelor cu handicap la mediul fizic, informațional și comunicational;

29. unitate protejată autorizată - operatorul economic de drept public sau privat, cu gestiune proprie, în cadrul căruia cel puțin 30% din numărul total de angajați cu contract individual de muncă sunt persoane cu handicap.

CAPITOLUL II: Drepturile persoanelor cu handicap

Art. 6

Persoanele cu handicap beneficiază de drepturi la:

a) ocrotirea sănătății - prevenire, tratament și recuperare;

b) educație și formare profesională;

c) ocuparea și adaptarea locului de muncă, orientare și reconversie profesională;

d) asistența socială, respectiv servicii sociale și prestații sociale;

e) locuința, amenajarea mediului de viață personal ambiant, transport, acces la mediul fizic, informațional și comunicational;

f) petrecerea timpului liber, acces la cultură, sport, turism;

g) asistența juridică;

h) facilități fiscale;

i) evaluare și reevaluare prin examinarea la domiciliu a persoanelor nedepășabile de către membrii comisiei de evaluare, la un interval de 2 ani.

Art. 7

(1) Promovarea și respectarea drepturilor persoanelor cu handicap revin, în principal, autorităților administrației publice locale unde își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap și, în subsidiar, respectiv complementar, autorităților administrației publice centrale, societății civile și familiei sau reprezentantului legal al persoanei cu handicap.

(2) În baza principiului egalizării șanselor, autoritățile publice competente au obligația să asigure resursele financiare necesare și să ia măsuri specifice pentru ca persoanele cu handicap să aibă acces nemijlocit și neîngrădit la servicii.

Art. 8

(1) Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap și celelalte autorități publice centrale și locale au obligația să asigure, potrivit prezentei legi, condițiile necesare pentru integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap.

(2) Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap elaborează politici și asigură monitorizarea și controlul respectării drepturilor persoanelor cu handicap.

(3) În vederea realizării dispozițiilor prevăzute la alin. (2), Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap poate încheia parteneriate cu organizații neguvernamentale ale persoanelor cu handicap, care reprezintă interesele acestora sau care desfășoară activități în domeniul promovării și apărării drepturilor omului.

SECȚIUNEA 1: Sănătate și recuperare

Art. 9

(1) Pentru protecția sănătății fizice și mentale a persoanelor cu handicap, autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

a) să includă nevoile persoanelor cu handicap și ale familiilor acestora în toate politicile, strategiile și programele de dezvoltare regională, județeană sau locală, precum și în programele guvernamentale de ocrotire a sănătății;

b) să creeze condiții de disponibilitate, respectiv de transport, infrastructură, rețele de comunicare, a serviciilor medicale și sociomedicale;

c) să înființeze și să susțină centre de reabilitare specializate pe tipuri de handicap;

d) să creeze condiții pentru asigurarea tehnologiei asistive și de acces;

- e) sa dezvolte programe de prevenire a aparitiei handicapului;
  - f) sa sprijine accesul la tratamentul balnear si de recuperare;
  - g) sa includa si sa recunoasca sportul ca mijloc de recuperare, dezvoltand programe specifice.
- (2) Persoanele cu handicap, familiile acestora sau reprezentantii lor legali au dreptul la toate informatiile referitoare la diagnosticul medical si de recuperare/reabilitare, la serviciile si programele disponibile, in toate stadiile acestora, precum si la drepturile si obligatiile in domeniu.

Art. 10

Persoanele cu handicap beneficiaza de asistenta medicala gratuita, inclusiv de medicamente gratuite, atat pentru tratamentul ambulatoriu, cat si pe timpul spitalizarii, in cadrul sistemului de asigurari sociale de sanatate, in conditiile stabilite prin contractul-cadru.

Art. 11

- (1) In vederea asigurarii asistentei de recuperare/reabilitare, persoanele cu handicap au dreptul la:
- a) dispozitive medicale gratuite in ambulatoriu, conform listei si in conditiile prevazute in Contractul-cadru privind conditiile acordarii asistentei medicale in cadrul sistemului asigurarilor sociale de sanatate si a normelor sale de aplicare;
  - b) servicii gratuite de cazare si masa si pentru insotitorul copilului cu handicap grav sau accentuat ori al adultului cu handicap grav sau accentuat in unitatile sanitare cu paturi, sanatorii si statiuni balneare, la recomandarea medicului de familie ori a medicului specialist, asigurate de la Fondul national unic de asigurari sociale de sanatate, conform Contractului-cadru privind conditiile acordarii asistentei medicale in cadrul sistemului de asigurari sociale de sanatate;
  - c) un bilet gratuit de tratament balnear, in cursul unui an, pe baza programului individual de reabilitare si integrare sociala si a recomandarii medicului de familie sau a medicului specialist.
- (2) In termen de maximum 30 de zile de la data depunerii documentatiei de catre persoana cu handicap sau reprezentantul legal al acesteia, casele de asigurari de sanatate au obligatia sa emita decizia ori aprobarea de plata pentru fiecare dispozitiv medical sau tip de dispozitiv medical acordat persoanelor cu handicap.
- (3) Contravaloarea pretului de referinta pentru produsele prevazute la alin. (1) lit. a) se suporta integral din Fondul national unic de asigurari sociale de sanatate, prin casa de asigurari de sanatate de care apartine asiguratul.
- (4) Numarul biletelor de tratament balnear gratuit care se acorda adultilor cu handicap se stabileste proportional cu numarul potentialilor beneficiari fata de numarul total al biletelor de tratament balnear gratuit stabilite prin legea anuala a bugetului asigurarilor sociale de stat.

SECTIUNEA 2: Educatie

Art. 15

- (1) Persoanele cu handicap au acces liber si egal la orice forma de educatie, indiferent de varsta, in conformitate cu tipul, gradul de handicap si nevoile educationale ale acestora.
- (2) Persoanelor cu handicap li se asigura educatia permanenta si formarea profesionala de-a lungul intregii vietii.
- (3) Persoana cu handicap sau, dupa caz, familia ori reprezentantul legal constituie principalul factor de decizie in alegerea formei si tipului de scolarizare, precum si a unitatii de invatamant.

Art. 16

- (1) Educatia persoanelor cu handicap este parte integranta a sistemului national de educatie, coordonat de Ministerul Educatiei, Cercetarii si Tineretului.
- (2) Educatia persoanelor cu handicap se realizeaza prin:
- a) unitati de invatamant special;
  - b) integrarea individuala in unitati de invatamant de masa, inclusiv in unitati cu predare in limbile minoritatilor nationale;
  - c) grupe sau clase speciale compacte, integrate in unitati prescolare si scolare de masa;
  - d) servicii educationale prin cadrele didactice itinerante/de sprijin;
  - e) scolarizare la domiciliu pana la absolvirea studiilor liceale, dar nu mai tarziu de implinirea varstei de 26 de ani, prin grija Ministerului Educatiei, Cercetarii si Tineretului;
  - f) educatia "la patul de spital", pe durata spitalizarii;
  - g) alternative educationale.
- (3) Formele de invatamant enumerate la alin. (2) se pot desfasura si in limbile minoritatilor nationale.

(4) Accesul în unitățile de învățământ al copiilor cu dizabilități, inclusiv al celor cu handicap, precum și al celor cu dificultăți de adaptare școlară se realizează prin hotărâre a comisiei pentru protecția copilului, care eliberează certificatul de orientare școlară și/sau profesională, pe baza raportului de evaluare complexă întocmit de serviciul de evaluare complexă din cadrul direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale, ale sectoarelor municipiului București.

(5) Pentru formele de educație prevăzute la alin. (2) lit. d)-f) sunt necesare recomandarea comisiei interne de evaluare continuă și cererea părinților.

(6) Unitățile de învățământ special sunt formate din: școala specială, cantina și, după caz, internat școlar, în condițiile legii.

(7) Elevii cu handicap beneficiază gratuit de masă și cazare în internatele școlare.

(8) Studenții cu handicap grav și accentuat beneficiază, la cerere, de reducere cu 50% a taxelor pentru cazare și masă la cantinele și caminele studentești.

(9) Valoarea reducerii prevăzute la alin. (8) se asigură din bugetul instituțiilor de învățământ publice sau private.

Art. 17

Finanțarea învățământului special și special integrat se face din bugetele județelor, respectiv bugetele locale ale sectoarelor municipiului București, unde funcționează unitatea de învățământ special, indiferent de domiciliul copiilor/elevilor/tinerilor cu cerințe educative speciale.

Art. 18

(1) În cadrul procesului de învățământ, indiferent de nivelul acestuia, persoanele cu handicap au dreptul la:

a) servicii educaționale de sprijin;

b) dotarea cu echipament tehnic adaptat tipului și gradului de handicap și utilizarea acestuia;

c) adaptarea mobilierului din salile de curs;

d) manuale școlare și cursuri în format accesibil pentru elevii și studenții cu deficiențe de vedere;

e) utilizarea echipamentelor și softurilor asistive în susținerea examenelor de orice tip și nivel.

(2) Prescolarii, elevii și studenții cu handicap, împreună cu asistenții personali și asistenții personali profesioniști, după caz, au dreptul la locuri gratuite în tabere de odihnă, o dată pe an, indiferent de forma de învățământ.

(3) Sumele aferente dreptului prevăzut la alin. (2) se asigură de la bugetul de stat prin bugetul Autorității Naționale pentru Tineret.

Art. 19

În vederea asigurării accesului persoanelor cu handicap în unitățile și instituțiile de învățământ, autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

a) să promoveze și să garanteze accesul la educație și formare profesională al persoanelor cu handicap;

b) să asigure școlarizarea la domiciliu a persoanelor cu handicap nedepășabile pe durata perioadei de școlarizare obligatorie, precum și pregătirea școlară, indiferent de locul în care persoana cu handicap se află, inclusiv prin cadrele didactice de sprijin/itinerante;

c) să asigure accesul la formele de educație permanentă, adaptându-le nevoilor educaționale ale persoanelor cu handicap;

d) să sprijine cooperarea dintre unitățile de învățământ special sau de masă cu familia și comunitatea, în vederea asigurării unei oferte educaționale care răspunde nevoilor individuale ale persoanelor cu handicap;

e) să sprijine pregătirea cadrelor didactice în vederea adaptării practicilor educaționale pentru elevii cu handicap din grupe sau clase de învățământ obișnuit;

f) să asigure posibilitatea practicării unui sport de către orice persoană cu handicap, precum și pregătirea cadrelor didactice în vederea însușirii de către acestea a unor noțiuni medicale și tehnice specifice;

g) să asigure servicii educaționale de sprijin pentru persoanele cu handicap și familiile acestora, prin specialiști în domeniul psihopedagogiei speciale;

h) să asigure accesul în unitățile și instituțiile de învățământ.

SECȚIUNEA 3: Locuinta

Art. 20

(1) În vederea asigurării accesului persoanelor cu handicap la obținerea unei locuințe, autoritățile publice au obligația să ia măsuri pentru introducerea unui criteriu de prioritate pentru închirierea, la nivelurile inferioare, a locuințelor care aparțin domeniului public al statului ori unităților administrativ-teritoriale ale acestuia.

(2) Persoanele cu handicap grav beneficiază de următoarele drepturi:

a) acordarea unei camere de locuit, suplimentar față de normele minimale de locuit prevăzute de lege, pe baza contractelor de închiriere pentru locuințele care aparțin domeniului public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale ale acestuia;

b) scutirea de la plata chiriei pentru suprafețele locative cu destinație de locuințe deținute de stat sau de unitățile administrativ-teritoriale ale acestuia și care sunt în folosința acestor persoane.

(3) Beneficiază de prevederile alin. (2) și familia sau reprezentantul legal pe perioada în care are în îngrijire un copil ori un adult cu handicap grav.

(4) Beneficiază de prevederile alin. (2) lit. b) și adultul cu handicap accentuat.

SECȚIUNEA 4: Cultura, sport, turism

Art. 21

(1) Autoritățile competente ale administrației publice au obligația să faciliteze accesul persoanelor cu handicap la valorile culturii, la obiectivele de patrimoniu, turistice, sportive și de petrecere a timpului liber.

(2) În vederea asigurării accesului persoanelor cu handicap la cultura, sport și turism, autoritățile administrației publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

a) să sprijine participarea persoanelor cu handicap și a familiilor acestora la manifestări culturale, sportive și turistice;

b) să organizeze, în colaborare sau parteneriat cu persoane juridice, publice ori private, manifestări și activități culturale, sportive, de petrecere a timpului liber;

c) să asigure condiții pentru practicarea sportului de către persoanele cu handicap;

d) să sprijine activitatea organizațiilor sportive ale persoanelor cu handicap.

(3) Copilul cu handicap, precum și persoana care îl însoțește beneficiază de gratuitate la bilete de intrare la spectacole, muzee, manifestări artistice și sportive.

(4) Adultii cu handicap beneficiază de bilete de intrare la spectacole, muzee, manifestări artistice și sportive, astfel:

a) adultul cu handicap grav sau accentuat, precum și persoana care îl însoțește beneficiază de gratuitate;

b) adultul cu handicap mediu și ușor beneficiază de bilete de intrare în aceleași condiții ca pentru elevi și studenți.

(5) Sumele aferente drepturilor prevăzute la alin. (3) și (4) se suportă din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Culturii și Cultelor, al Agenției Naționale pentru Sport, din bugetele locale sau, după caz, din bugetul organizatorilor publici ori privați.

SECȚIUNEA 5: Transport

Art. 22

Autoritățile administrației publice locale au obligația să ia următoarele măsuri specifice în vederea asigurării transportului în comun al persoanelor cu handicap:

a) să achiziționeze mijloace de transport în comun adaptate;

b) să adapteze mijloacele de transport în comun aflate în circulație în limitele tehnice posibile, conform reglementărilor în vigoare;

c) să realizeze, în colaborare ori în parteneriat cu persoanele juridice, publice sau private, programe de transport al persoanelor cu handicap.

Art. 23

(1) Persoanele cu handicap grav și accentuat beneficiază de gratuitate pe toate liniile la transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafață și cu metroul.

(2) Beneficiază de prevederile alin. (1) și următoarele persoane:

a) însoțitorii persoanelor cu handicap grav, în prezența acestora;

b) însoțitorii copiilor cu handicap accentuat, în prezența acestora;

c) însoțitorii acizuiților cu handicap auditiv și mintal accentuat, în prezența acestora, pe baza anchetei sociale realizate de către asistentul social din cadrul compartimentului specializat al primăriei în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap;

d) asistentii personali ai persoanelor cu handicap grav;

e) asistentii personali profesioniști ai persoanelor cu handicap grav sau accentuat.

(3) Legitimția pentru transportul urban cu mijloace de transport în comun de suprafață este valabilă pe întregul teritoriu al țării, fiind recunoscută de toate regiile de transport local, și este eliberată de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, costurile fiind suportate din bugetele județelor, respectiv ale sectoarelor municipiului București.

(4) Sumele aferente dreptului prevăzut la alin. (1) și (2) se asigură din bugetele locale.

(5) Modalitatea de acordare a gratuității și cuantumul acesteia se stabilesc prin hotărâre a consiliilor locale.

Art. 24

(1) Persoanele cu handicap grav beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu orice tip de tren, în limita costului unui bilet la tren interregio IR cu regim de rezervare la clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial, pentru 12 călătorii dus-întors pe an calendaristic.

(2) Beneficiază de prevederile alin. (1) și următoarele persoane:

a) însoțitorii persoanelor cu handicap grav, numai în prezența acestora;

b) asistentii personali ai persoanelor cu handicap grav.

(3) Persoanele cu handicap accentuat beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu orice tip de tren, în limita costului unui bilet la tren interregio IR cu regim de rezervare la clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial, pentru 6 călătorii dus-întors pe an calendaristic.

(4) Beneficiază de prevederile alin. (3) și însoțitorii copiilor cu handicap accentuat, numai în prezența acestora.

(5) Persoanele cu afecțiuni renale care necesită hemodializă în alte localități decât cele de domiciliu beneficiază de gratuitatea transportului interurban, la alegere, cu orice tip de tren, în limita costului unui bilet la tren interregio IR cu regim de rezervare la clasa a II-a, cu autobuzele sau cu navele pentru transport fluvial și peste numărul de călătorii prevăzut, în funcție de recomandarea centrului de dializă.

(6) Beneficiază de prevederile alin. (5) și asistentii personali sau însoțitorii persoanelor cu handicap care necesită hemodializă.

(7) Sumele aferente drepturilor prevăzute la alin. (1)-(6) se asigură din bugetul de stat prin bugetul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

(8) Modalitatea de acordare a drepturilor prevăzute la alin. (1)-(6) se stabilește prin hotărâre a Guvernului²⁾.

SECȚIUNEA 6: Asistența juridică

Art. 25

(1) Persoanele cu handicap beneficiază de protecție împotriva neglijării și abuzului, indiferent de locul unde acestea se află.

(2) În cazul în care persoana cu handicap, indiferent de vârstă, este în imposibilitate totală sau parțială de a-și administra bunurile personale, aceasta beneficiază de protecție juridică sub forma curatelei sau tutelei și de asistență juridică.

(3) Odată cu preluarea tutelei, tutorele are obligația de a face un inventar al tuturor bunurilor mobile și imobile ale persoanei cu handicap și prezintă anual un raport de gestiune autorității tutelare din unitatea administrativ-teritorială în care persoana cu handicap are domiciliul sau reședința.

(4) În cazul în care persoana cu handicap nu are rude ori persoane care să accepte tutela, instanța judecătorească va putea numi ca tutore autoritatea administrației publice locale sau, după caz, persoana juridică privată care asigură protecția și îngrijirea persoanei cu handicap.

(5) Monitorizarea respectării obligațiilor care revin tutorelui persoanei cu handicap este asigurată de autoritatea tutelara din unitatea administrativ-teritorială în a cărei rază își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap.

(6) Parintele, reprezentantul legal, tutorele, precum și organizația neguvernamentală al cărei membru este persoana cu handicap o poate asista pe aceasta în fața instanțelor judecătorești competente.

(7) Judecarea cauzelor care au ca obiect obtinerea de catre persoanele cu handicap a drepturilor prevazute de prezenta lege se face cu celeritate.

SECTIUNEA 7: Facilitati

Art. 26

Persoanele cu handicap grav sau accentuat beneficiaza de urmatoarele facilitati fiscale:

- b)** scutire de la plata impozitului pe cladire si teren;
- c)** scutire de la plata taxei asupra autoturismelor, motocicletelor cu atas si mototriciclorilor, adaptate handicapului;
- d)** scutire de la plata taxei pentru eliberarea autorizatiei de functionare pentru activitati economice si viza anuala a acestora;
- e)** scutire de la plata taxei hoteliere.

Art. 27

(1) Persoanele adulte cu handicap grav sau accentuat pot beneficia de credit a carui dobanda se suporta din bugetul de stat, prin transferuri de la bugetul Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap la bugetele directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, in baza unui contract privind angajamentul de plata a dobandii pentru achizitionarea unui singur autovehicul si pentru adaptarea unei locuinte conform nevoilor individuale de acces, cu conditia platii la scadenta a ratelor creditului, dar si cu conditia ca valoarea creditului sa nu depaseasca 10.000 de euro, iar returnarea creditului sa nu depaseasca 10 ani. In cazul achizitionarii de autovehicule adaptate special pentru transportul persoanelor cu handicap netransferabile, dependente de scaunul cu rotile, valoarea creditului nu poate depasi 20.000 de euro, perioada de rambursare fiind de 15 ani.

(1¹) Persoanele care au contractat un credit in conditiile prevazute la alin. (1) si carora, in urma reevaluarii, li s-a schimbat incadrarea in gradul de handicap beneficiaza in continuare de aceleasi conditii de rambursare pana la achitarea creditului.

(2) Beneficiaza de prevederile alin. (1) si familia sau persoana care are in ingrijire cel putin un copil cu handicap grav ori accentuat.

(3) Metodologia de preluare de catre directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti a contractelor privind angajamentul de plata a dobandii incheiate de Autoritatea Nationala pentru Persoanele cu Handicap si de asigurare a transferurilor financiare se aproba prin ordin al presedintelui Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap.

Art. 28

Persoanele cu handicap, detinatoare de autoturisme adaptate handicapului, precum si persoanele care le au in ingrijire beneficiaza de scutire de la plata tarifului de utilizare a retelelor de drumuri nationale, prevazut in Ordonanta Guvernului nr. **15/2002** privind introducerea tarifului de utilizare a retelei de drumuri nationale din Romania, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. **424/2002**, cu modificarile si completarile ulterioare.

Art. 29

Sumele aferente dreptului prevazut la art. 28 se suporta de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor.

SECTIUNEA 8: Asigurarea continuitatii in masurile de protectie

Art. 30

In vederea asigurarii corelarii serviciilor din sistemul de protectie a copilului cu handicap cu serviciile din sistemul de protectie a persoanelor adulte cu handicap, autoritatile responsabile ale administratiei publice au obligatia sa ia urmatoarele masuri specifice:

- a)** sa planifice si sa asigure tranzitia tanarului cu handicap din sistemul de protectie a copilului in sistemul de protectie a persoanei adulte cu handicap, in baza nevoilor individuale identificate ale acestuia;
- b)** sa asigure continuitatea serviciilor acordate persoanelor cu handicap;
- c)** sa institui masuri menite sa asigure pregatirea tanarului pentru viata adulta si pentru viata independenta;
- d)** sa desfasoare, in colaborare sau in parteneriat cu persoanele juridice, publice ori private, programe de pregatire pentru viata de adult;

e)sa desfasoare activitati de informare a tanarului cu handicap in ceea ce priveste oportunitatile de educatie, angajare, acces la viata familiala si viata sociala, la diferite mijloace de petrecere a timpului liber;

f)sa evalueze, la cerere, elevii din unitatile de invatamant speciale.

CAPITOLUL III: Servicii si prestatii sociale

SECTIUNEA 1: Servicii sociale

Art. 31

(1) Dreptul la asistenta sociala sub forma de servicii sociale se acorda la cerere sau din oficiu, dupa caz, pe baza actelor doveditoare, in conditiile prevazute de lege.

(2) Cererea pentru acordarea dreptului la servicii sociale se inregistreaza la autoritatea administratiei publice locale in a carei raza teritoriala isi are domiciliul sau resedinta persoana cu handicap.

(3) Cererea si actele doveditoare se depun spre inregistrare de persoana cu handicap, familia sa, reprezentantul legal, asistentul personal, asistentul personal profesionist sau organizatia neguvernamentala al carei membru este persoana cu handicap.

(4) In vederea asigurarii serviciilor sociale necesare persoanelor cu handicap, autoritatile publice au obligatia sa ia urmatoarele masuri speciale:

a)sa creeze conditii de acces pentru toate tipurile de servicii corespunzatoare nevoilor individuale ale persoanelor cu handicap;

b)sa initieze, sa sustina si sa dezvolte servicii sociale centrate pe persoana cu handicap, in colaborare sau in parteneriat cu persoane juridice, publice ori private;

c)sa asigure ponderea personalului de specialitate angajat in sistemul de protectie a persoanelor cu handicap in raport cu tipurile de servicii sociale: asistenti sociali, psihologi, instructori de ergoterapie, kinetoterapeuti, pedagogi de recuperare, logopezi, psihopedagogi, cadre didactice de sprijin, educatori specializati, medici psihiatri, medici dentisti, infirmieri;

d)sa implice in activitatile de ingrijire, reabilitare si integrare a persoanei cu handicap familia acesteia;

e)sa asigure instruirea in problematica specifica a persoanei cu handicap a personalului care isi desfasoara activitatea in sistemul de protectie a persoanelor cu handicap, inclusiv a asistentilor personali si a asistentilor personali profesionisti;

f)sa dezvolte si sa sprijine programe de colaborare intre parinti si specialisti in domeniul handicapului, in colaborare sau in parteneriat cu persoanele juridice, publice ori private;

g)sa infiinteze si sa sustina sistemul bazat pe managementul de caz in protectia persoanei cu handicap;

h)sa incurajeze si sa sustina activitatile de voluntariat;

i)sa asigure asistenta si ingrijire sociomedicala la domiciliul persoanei cu handicap.

Art. 32

(1) Persoanele cu handicap beneficiaza de servicii sociale acordate:

a)la domiciliu;

b)in comunitate;

c)in centre de zi si centre rezidentiale, publice sau private.

(2) Serviciile sociale destinate persoanelor cu handicap sunt proiectate si adaptate conform nevoilor individuale ale persoanei.

Art. 33

(1) Autoritatile administratiei publice locale au obligatia de a organiza, administra si finanta servicii sociale destinate persoanelor cu handicap, in conditiile legii.

(2) Autoritatile administratiei publice locale pot contracta servicii sociale cu furnizori de servicii sociale de drept privat, acreditati, in conditiile legii.

(3) Costul serviciului social contractat nu poate depasi costul avut de serviciul respectiv la data contractarii sau costul mediu al functionarii serviciului la data infiintarii, in cazul unui serviciu nou.

(4) Modalitatea de contractare va fi stabilita prin normele metodologice³⁾ de aplicare a prevederilor prezentei legi.

Art. 34

(1) Serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu handicap se afla in coordonarea Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap.

(2) Monitorizarea implementării standardelor specifice de calitate și controlul respectării lor sunt în competența Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap și se aplică de către personalul cu atribuții în domeniu, conform unei metodologii aprobate prin ordin al președintelui acesteia.

(3) În realizarea activității prevăzute la alin. (1) personalul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap are acces în spațiile care au legătură cu furnizarea de servicii sociale, la date și informații legate de persoanele cu handicap beneficiare ale serviciului respectiv.

SECȚIUNEA 2: Asistentul personal

Art. 35

Persoana cu handicap grav are dreptul, în baza evaluării sociopsihomedicale, la un asistent personal.

Art. 36

(1) Poate fi încadrată cu contract individual de muncă în funcția de asistent personal persoana care îndeplinește următoarele condiții:

a) are vârsta minimă de 18 ani împliniți;

b) nu a fost condamnată pentru săvârșirea unei infracțiuni care ar face-o incompatibilă cu exercitarea ocupației de asistent personal;

c) are capacitate deplină de exercițiu;

d) are o stare de sănătate corespunzătoare, atestată de medicul de familie sau pe baza unui examen medical de specialitate;

e) a absolvit cel puțin cursurile învățământului general obligatoriu, cu excepția rudelor și afinilor până la gradul al IV-lea inclusiv ale persoanei cu handicap grav, precum și cu excepția sotului sau soției, după caz; în situații excepționale, la propunerea asistentului social din cadrul aparatului propriu al consiliului local în a cărui rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana care urmează să îndeplinească funcția de asistent personal, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap poate aproba derogarea de la îndeplinirea condițiilor de studii și în cazul altor persoane.

(2) Nu pot deține calitatea de asistent personal persoanele care beneficiază de concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau, în cazul copilului cu handicap, de până la 7 ani.

Art. 37

(1) Pe perioada îngrijirii și protecției persoanei cu handicap grav, pe baza contractului individual de muncă, asistentul personal are următoarele drepturi:

a) salariu de bază stabilit potrivit dispozițiilor legale privind salarizarea asistentului social cu studii medii din unitățile de asistență socială din sectorul bugetar, altele decât cele cu pături, precum și spor de vechime și alte sporuri aferente acordate în condițiile legii;

b) program de lucru care să nu depășească în medie 8 ore pe zi și 40 de ore pe săptămână;

c) concediu anual de odihnă, potrivit dispozițiilor legale aplicabile personalului încadrat în instituții publice;

d) transport urban gratuit, în condițiile prevăzute la art. 23;

e) transport interurban, în condițiile prevăzute la art. 24.

(2) Pe perioada absenței temporare a asistentului personal, angajatorul are obligația de a asigura persoanei cu handicap grav un înlocuitor al asistentului personal.

(3) În situația în care angajatorul nu poate asigura un înlocuitor al asistentului personal, persoanei cu handicap grav i se acordă indemnizația prevăzută la art. 43 alin. (1) sau gazduirea într-un centru de tip respira.

Art. 38

Asistentul personal are următoarele obligații principale:

a) să participe, o dată la 2 ani, la instruirea organizată de angajator;

b) să semneze un angajament, ca act adițional la contractul individual de muncă, prin care își asumă răspunderea de a realiza integral planul de recuperare pentru copilul cu handicap grav, respectiv planul individual de servicii al persoanei adulte cu handicap grav;

c) să presteze pentru persoana cu handicap grav toate activitățile și serviciile prevăzute în contractul individual de muncă, în fișa postului și în planul de recuperare pentru copilul cu handicap grav, respectiv în planul individual de servicii al persoanei adulte cu handicap grav;

d) să trateze cu respect, bună-credință și înțelegere persoana cu handicap grav și să nu abuzeze fizic, psihic sau moral de starea acesteia;

e) sa comunice directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, in termen de 48 de ore de la luarea la cunostinta, orice modificare survenita in starea fizica, psihica sau sociala a persoanei cu handicap grav si alte situatii de natura sa modifice acordarea drepturilor prevazute de lege.

Art. 39

(1) Contractul individual de munca al asistentului personal se incheie cu primaria localitatii de domiciliu sau resedinta a persoanei cu handicap grav, dupa caz, in termen de maximum 30 de zile de la data inregistrarii cererii.

(2) Contractul individual de munca se intocmeste in 3 exemplare, cate unul pentru fiecare parte contractanta, iar cel de-al treilea exemplar se transmite directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, in termen de 5 zile de la incheierea acestuia.

(3) Modalitatile si conditiile de incheiere, modificare si incetare a contractului individual de munca al asistentului personal se completeaza cu prevederile Legii nr. **53/2003** - Codul muncii, cu modificarile si completarile ulterioare.

(4) Contractul individual de munca al asistentului personal inceteaza de drept in cazul decesului persoanei cu handicap grav.

Art. 40

(1) Autoritatile administratiei publice locale au obligatia sa prevada si sa garanteze in bugetul local sumele necesare din care se suporta salarizarea, precum si celelalte drepturi convenite asistentului personal, potrivit legii.

(2) Serviciul public de asistenta sociala dispune efectuarea de controale periodice asupra activitatii asistentilor personali si prezinta semestrial un raport consiliului local.

Art. 41

Neindeplinirea sau indeplinirea necorespunzatoare de catre asistentul personal a obligatiilor prevazute de dispozitiile legale in sarcina lui, precum si a celor prevazute in contractul individual de munca atrage raspunderea disciplinara, civila sau, dupa caz, penala a acestuia, in conditiile legii.

Art. 42

(1) Adultul cu handicap vizual grav poate opta pentru asistent personal sau indemnizatie de insotitor.

(2) Persoanele cu handicap grav care au si calitatea de pensionari de invaliditate gradul I pot opta pentru indemnizatia pentru insotitor prevazuta la art. 61 din Legea nr. **19/2000**, cu modificarile si completarile ulterioare, sau pentru asistent personal. Dreptul de optiune se mentine si in cazul trecerii pensionarilor de invaliditate la pensia pentru limita de varsta.

(3) Invalizii de razboi care au si calitatea de persoane cu handicap grav si sunt pensionari de invaliditate gradul I beneficiaza atat de dreptul prevazut la alin. (2), cat si de dreptul prevazut la art. 3 din Legea nr. **49/1999** privind pensiile I.O.V.R., cu modificarile si completarile ulterioare.

(4) Parintii sau reprezentantii legali ai copilului cu handicap grav, adultii cu handicap grav ori reprezentantii legali ai acestora, cu exceptia celor cu handicap vizual grav, pot opta intre asistent personal si primirea unei indemnizatii lunare.

(5) Optiunea se exprima prin cerere adresata in scris directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, si devine valabila numai pe baza acordului exprimat in scris al acestora.

(6) Directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, vor comunica angajatorului, in termen de 5 zile, acordul pentru optiunea exprimata in conditiile prevazute la alin. (5).

Art. 43

(1) Indemnizatia lunara prevazuta la art. 42 alin. (4) este in cuantum egal cu salariul net al asistentului social debutant cu studii medii din unitatile de asistenta sociala din sectorul bugetar, altele decat cele cu paturi.

(2) Plata indemnizatiei lunare se asigura de primariile in a caror raza teritoriala isi are domiciliul sau resedinta persoana cu handicap grav.

(3) Plata indemnizatiei se face pe perioada valabilitatii certificatului de incadrare in grad de handicap, emis de comisiile de protectie a copiilor sau de comisiile de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, dupa caz.

(4) Nu pot beneficia de indemnizația lunară:

- a) părinții sau reprezentanții legali ai copilului cu handicap grav care se află în internate ori în centre de plasament aferente unităților sau instituțiilor de învățământ special;
- b) adulții cu handicap grav sau reprezentanții lor legali pe perioada în care adulții cu handicap grav se află în centre rezidențiale publice, cu excepția centrului de tip respira, ori în alte tipuri de instituții publice cu caracter social în care se asigură întreținere completă din partea autorității administrației publice;
- c) persoanele cu handicap grav care sunt reținute, arestate sau condamnate definitiv la o pedeapsă privativă de libertate, pe perioada reținerii, arestării ori a detenției.

Art. 44

Autoritățile administrației publice locale prevăzute la art. 43 alin. (2) au obligația:

- a) de a angaja și salariza asistentul personal al persoanei cu handicap grav, în condițiile prezentei legi;

- b) de a asigura și garanta plata indemnizației lunare, în cazul în care persoana cu handicap grav sau reprezentantul ei legal a optat pentru aceasta.

SECȚIUNEA 3: Asistentul personal profesionist

Art. 45

(1) Adultul cu handicap grav sau accentuat care nu dispune de spațiu de locuit, nu realizează venituri ori realizează venituri de până la nivelul salariului mediu pe economie poate beneficia de îngrijirea și protecția unui asistent personal profesionist.

(2) Îngrijirea și protecția adulților cu handicap grav sau accentuat de către asistentul personal profesionist se fac pe baza deciziei comisiilor de evaluare a persoanelor adulte cu handicap județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București.

(3) Opinia adultului cu handicap grav sau accentuat se va lua în considerare la luarea deciziei referitoare la stabilirea asistentului personal profesionist.

(4) Contractul de muncă al asistentului personal profesionist se încheie de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, sau de către furnizorii de servicii sociale private, acreditați în condițiile legii.

(5) Monitorizarea și controlul activității de îngrijire și protecție a adulților cu handicap grav și accentuat de către asistentul personal profesionist se fac de direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București.

(6) Asistentul maternal care îngrijește copilul cu handicap grav sau accentuat până la vârsta majoratului poate opta să devină asistent personal profesionist.

Art. 46

(1) Pentru fiecare adult cu handicap grav sau accentuat aflat în îngrijirea și protecția asistentului personal profesionist se acordă sumele necesare acoperirii cheltuielilor lunare de hrană, echipament, cazarmament, materiale igienico-sanitare, precum și sumele aferente acoperirii cheltuielilor de locuit.

(2) Sumele prevăzute la alin. (1) se suportă din bugetul propriu al județului, respectiv al sectorului municipiului București, pe a cărui rază teritorială își are domiciliul sau reședința asistentul personal profesionist.

(3) Cuantumul sumelor acordate în condițiile alin. (1) se stabilește prin hotărâre a consiliului județean, respectiv local al sectorului municipiului București, și nu poate depăși cuantumul cheltuielilor efectuate pentru adulții cu handicap asistați în centrele rezidențiale publice.

(4) Sumele necesare acoperirii cheltuielilor prevăzute la alin. (1), suportate de furnizorii de servicii sociale private acreditați, se restituie acestora la cerere, de către direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, pe baza documentelor justificative, în termen de 15 zile de la data depunerii cererii.

(5) Modalitatea de decontare a cheltuielilor prevăzute la alin. (1) se aprobă prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

Art. 47

(1) Pe perioada îngrijirii și protecției adulților cu handicap grav sau accentuat, asistentul personal profesionist beneficiază de următoarele drepturi:

a) salariul de baza stabilit potrivit dispozitiilor legale privind salarizarea asistentului social cu studii medii din unitatile de asistenta sociala din sectorul bugetar, altele decat cele cu paturi, precum si spor de vechime si alte sporuri aferente acordate in conditiile legii;

b) un spor de 15% calculat la salariul de baza, pentru suprasolicitare neuropsihica si conditii de munca deosebite in care isi desfasoara activitatea;

c) un spor de 15% calculat la salariul de baza, pe perioada in care are in ingrijire si protectie cel putin doua persoane adulte cu handicap grav sau accentuat;

d) un spor de 25% calculat la salariul de baza, pe perioada in care are in ingrijire si protectie o persoana adulta cu handicap grav sau accentuat, infectat cu HIV ori bolnav de SIDA.

(2) Asistentul personal profesionist beneficiaza si de alte drepturi, dupa cum urmeaza:

a) consiliere si sprijin din partea specialistilor de la directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, ori a furnizorilor de servicii sociale, in vederea indeplinirii obligatiilor ce ii revin cu privire la ingrijirea si protectia persoanei adulte cu handicap grav sau accentuat;

b) decontarea cheltuielilor de transport interurban, cazare si masa, in cazul in care deplasarea se face in interesul adultului cu handicap grav sau accentuat, in conditiile stabilite pentru personalul din sectorul bugetar;

c) transport urban gratuit, in conditiile prevazute la art. 23.

(3) Pe perioada concediului de odihna, angajatorul are obligatia de a asigura persoanei cu handicap grav sau accentuat un inlocuitor al asistentului personal profesionist ori gazduirea intr-un centru de tip respira.

Art. 48

(1) Conditii de obtinere a atestatului, procedurile de atestare si statutul asistentului personal profesionist se reglementeaza prin hotarare a Guvernului, la propunerea Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap.

(2) Standardele minime obligatorii pentru asigurarea ingrijirii si protectiei adultilor cu handicap grav sau accentuat la asistentul personal profesionist se elaboreaza de Autoritatea Nationala pentru Persoanele cu Handicap si se aproba prin ordin al presedintelui acesteia.

Art. 49

Asistentul personal profesionist are urmatoarele obligatii principale:

a) sa participe anual la instruirea organizata de angajator;

b) sa semneze un angajament, ca act aditional la contractul individual de munca, prin care isi asuma raspunderea de a realiza integral planul individual de servicii al adultului cu handicap grav sau accentuat;

c) sa presteze pentru adultul cu handicap grav sau accentuat toate activitatile si serviciile prevazute in contractul individual de munca, in fisa postului si in planul individual de servicii;

d) sa trateze cu respect, buna-credinta si intelegere adultul cu handicap grav sau accentuat si sa nu abuzeze fizic, psihic ori moral de starea acestuia;

e) sa comunice directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, in termen de 48 de ore de la luarea la cunostinta, orice modificare survenita in starea fizica, psihica ori sociala a adultului cu handicap grav sau accentuat si alte situatii de natura sa modifice acordarea drepturilor prevazute de lege.

Art. 50

Neindeplinirea sau indeplinirea necorespunzatoare de catre asistentul personal profesionist a obligatiilor prevazute de dispozitiile legale in sarcina acestuia, precum si a celor prevazute in contractul individual de munca atrage raspunderea disciplinara, civila, ori, dupa caz, penala a asistentului personal profesionist, in conditiile legii.

SECTIUNEA 4: Centre pentru persoanele cu handicap

Art. 51

(1) Persoana cu handicap poate beneficia de servicii sociale acordate in centre de zi si centre rezidentiale de diferite tipuri, publice, public-private sau private.

(2) Centrele de zi si centrele rezidentiale reprezinta locatii in care serviciile sociale sunt acordate de personal calificat si care dispun de infrastructura adecvata furnizarii acestora; centrele rezidentiale sunt locatii in care persoana cu handicap este gazduita cel putin 24 de ore.

(3) In sensul prezentei legi, tipurile de centre rezidentiale pentru persoane cu handicap sunt:

- a)**centre de îngrijire și asistență;
- b)**centre de recuperare și reabilitare;
- c)**centre de integrare prin terapie ocupațională;
- d)**centre de pregătire pentru o viață independentă;
- e)**centre respiro/centre de criză;
- f)**centre de servicii comunitare și formare;
- g)**locuințe protejate;
- h)**altele.

(4) Admiterea unei persoane cu handicap într-un centru rezidențial, cu excepția celor prevăzute la alin. (3) lit. e) și g), se face în cazul în care acestea nu își se pot asigura protecția și îngrijirea la domiciliu sau în cadrul altor servicii din comunitate.

(5) Centrele publice pentru persoane cu handicap se înființează și funcționează ca structuri cu sau fără personalitate juridică, în subordinea consiliilor județene, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București, în structura direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului, cu avizul și sub îndrumarea metodologică a Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap.

Art. 52

(1) În vederea desfășurării unui tip de activități cu caracter inovator în domeniul protecției persoanelor cu handicap, furnizorii de servicii sociale acreditați pot înființa, administra și finanța centre-pilot, pentru o durată de maximum 2 ani.

(2) Evaluarea activităților cu caracter inovator se face de serviciul public descentralizat competent teritorial al Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, în colaborare cu Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap.

Art. 53

(1) Într-un centru de zi sau rezidențial serviciile sociale pot fi furnizate în sistem integrat cu serviciile medicale, de educație, de locuire, de ocupare a forței de muncă și altele asemenea.

(2) Persoanele cu handicap din centrele de zi sau rezidențiale beneficiază de servicii medicale din cadrul pachetului de servicii medicale de bază care se suportă din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, conform Contractului-cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate.

(3) Coordonarea serviciilor sociale furnizate în sistem integrat se face de autoritatea administrației publice locale sau de furnizorul de servicii sociale care înființează, administrează și finanțează centrul.

(4) Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului alocă fonduri de la buget pentru finanțarea cheltuielilor aferente:

- a)** activităților de educație desfășurate în centrele pentru persoanele cu handicap;
- b)** perfecționării pregătirii profesionale a cadrelor didactice;
- c)** altor acțiuni și activități, în condițiile legii.

Art. 54

(1) Persoana cu handicap are dreptul să fie îngrijită și protejată într-un centru din localitatea/județul în a cărei/carui fază teritorială își are domiciliul sau reședința.

(2) Finanțarea centrelor publice se face din bugetele proprii ale județelor, respectiv ale sectoarelor municipiului București, pe teritoriul cărora funcționează acestea.

(3) În cazul în care nevoile individuale ale persoanei cu handicap nu pot fi asigurate în condițiile prevăzute la alin. (1), persoana cu handicap poate fi îngrijită și protejată într-un centru aflat în altă unitate administrativ-teritorială.

(4) Decontarea cheltuielilor dintre autoritățile administrației publice locale se face în baza costului mediu lunar al cheltuielilor efectuate în luna anterioară de centrul în care persoana cu handicap este îngrijită și protejată.

(5) Modalitatea de decontare va fi stabilită prin normele metodologice⁴⁾ de aplicare a prevederilor prezentei legi.

Art. 55

(1) Furnizorul de servicii sociale are obligația de a promova, facilita și asigura personalului programe de formare profesională, precum și programe de instruire specifică cu privire la problematica handicapului și legislația în domeniu.

(2) Personalul din cadrul centrelor prevazute la art. 51 alin. (1) are obligatia respectarii standardelor specifice de calitate, precum si a prevederilor legale privind drepturile persoanelor cu handicap.

(3) Nerespectarea prevederilor alin. (2) atrage, dupa caz, raspunderea disciplinara, contraventionala sau penala, conform prevederilor legale.

Art. 56

(1) Personalul de specialitate care isi desfasoara activitatea in centrele publice din mediul rural, de zi si rezidentiale pentru copiii si adultii cu handicap, beneficiaza de decontarea cheltuielilor de transport dus-intors de la domiciliu, in conditiile legii.

(2) Sumele necesare acordarii drepturilor prevazute la alin. (1) se asigura din bugetele proprii ale judetelor, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucuresti, pe a caror raza teritoriala functioneaza centrul.

SECTIUNEA 5: Prestatii sociale pentru persoanele cu handicap

Art. 57

(1) Dreptul la asistenta sociala sub forma de prestatii sociale se acorda la cerere sau din oficiu, dupa caz, pe baza actelor doveditoare, in conditiile prevazute de lege.

(2) Cererea pentru plata prestatiilor sociale se inregistreaza la autoritatea administratiei publice locale competente in a carei raza teritoriala isi are domiciliul sau resedinta persoana cu handicap.

(3) Cererea si actele doveditoare pot fi depuse in conditiile prevazute la art. 31 alin. (3).

(4) Plata prestatiei sociale se face incepand cu luna urmatoare depunerii cererii si inceteaza cu luna urmatoare incetarii dreptului la prestatia sociala respectiva.

Art. 58

(1) Copiii cu handicap, inclusiv copiii cu handicap de tip HIV/SIDA, beneficiaza de alocatie de stat in conditiile si in cuantumul prevazut de lege, majorat cu 100%.

(2) Copiii cu handicap de tip HIV/SIDA beneficiaza de o alocatie lunara de hrana, calculata pe baza alocatiei zilnice de hrana stabilite pentru consumurile colective din unitatile sanitare publice.

(3) Adultul cu handicap vizual grav primeste pentru plata insotitorului o indemnizatie echivalenta cu salariul net al asistentului social debutant cu studii medii din unitatile de asistenta sociala din sectorul bugetar, altele decat cele cu paturi.

(4) Adultul cu handicap beneficiaza, in conditiile prezentei legi, de urmatoarele prestatii sociale:

a) indemnizatie lunara, indiferent de venituri:

1. in cuantum de 202 lei, pentru adultul cu handicap grav;

2. in cuantum de 166 lei, pentru adultul cu handicap accentuat;

b) buget personal complementar lunar, indiferent de venituri:

1. in cuantum de 91 lei, pentru adultul cu handicap grav;

2. in cuantum de 68 lei, pentru adultul cu handicap accentuat;

3. in cuantum de 33,5 lei, pentru adultul cu handicap mediu.

(5) Beneficiaza de prestatia sociala prevazuta la alin. (4) lit. b) si familia sau reprezentantul legal al copilului cu handicap grav, accentuat ori mediu pe perioada in care il are in ingrijire, supraveghere si intretinere.

(6) Nu pot beneficia de prevederile alin. (4):

a) adultii cu handicap ingrijiti si protejati in centre rezidentiale publice, cu exceptia centrului de tip respira;

b) persoanele cu handicap care sunt retinute, arestate sau condamnate definitiv la o pedeapsa privativa de libertate, pe perioada reinerii, arestarii ori a detentiei;

c) adultii cu handicap grav sau accentuat care realizeaza venituri, aflati in ingrijirea si protectia asistentului personal profesionist.

(7) Nu pot beneficia de prevederile alin. (4) lit. a) adultii cu handicap grav sau accentuat care nu realizeaza venituri, aflati in ingrijirea si protectia asistentului personal profesionist.

(9) De dreptul prevazut la alin. (2) poate beneficia copilul bolnav de SIDA numai pe perioada in care este ingrijit in familie.

(10) Sumele aferente drepturilor prevazute la alin. (1)-(5) si cheltuielilor de administrare se vor asigura prin bugetele proprii ale judetelor/sectoarelor municipiului Bucuresti din transferuri de la bugetul de stat catre bugetele locale, prevazute cu aceasta destinatie in bugetul Ministerului Muncii, Familiei si Egalitatii de Sanse.

(11) Plata drepturilor prevazute la alin. (1)-(5) se realizeaza prin directiile generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti.

(12) Bugetul personal complementar prevazut la alin. (4) lit. b) nu este luat in calcul la stabilirea altor drepturi si obligatii.

(13) Cuantumul drepturilor se actualizeaza anual cu indicele cresterii preturilor de consum, prin hotarare a Guvernului.

(14) Drepturile restante aferente deciziilor emise si neplatite in anul 2006 pentru persoanele cu handicap vizual, stabilite in baza Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. **102/1999**⁵⁾ privind protectia speciala si incadrarea in munca a persoanelor cu handicap, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. **519/2002**, cu modificarile si completarile ulterioare, se asigura si se platesc de catre Ministerul Muncii, Familiei si Egalitatii de Sanse prin directiile de munca si protectie sociala judetene, respectiv a municipiului Bucuresti.

SECTIUNEA 6: Obligatiile persoanelor cu handicap, ale familiei sau reprezentantilor legali

Art. 59

(1) Persoanele cu handicap au urmatoarele obligatii:

a) sa se prezinte din oficiu pentru evaluare/reevaluare la structurile competente in domeniu;

b) sa se prezinte din oficiu pentru reevaluare la comisiile de evaluare pentru incadrarea in grad si tip de handicap, cu cel putin 30 de zile inainte de expirarea termenului de valabilitate al certificatului de incadrare in grad si tip de handicap;

c) sa se prezinte pentru reevaluare, la solicitarea structurilor competente in domeniu, cu exceptia persoanelor cu handicap a caror afectiune a generat deficiente functionale si/sau structural - anatomice intr-un stadiu ireversibil, care nu pot urma programe de recuperare si pentru care comisia de evaluare a stabilit un termen permanent de valabilitate a certificatului de incadrare in grad si tip de handicap;

d) sa depuna diligentele necesare pentru a beneficia de drepturile prevazute de lege;

e) sa urmeze activitatile si serviciile prevazute in planul de recuperare pentru copilul cu handicap, respectiv in planul individual de servicii al adultului cu handicap;

f) sa depuna diligente pentru incadrarea in munca, in conditiile legii, in raport cu pregatirea, posibilitatile fizice si psihice, pe baza recomandarilor comisiei cu competenta in domeniu;

g) sa colaboreze cu asistentii sociali si echipele de specialisti, in scopul recuperarii, reabilitarii, orientarii profesionale si integrarii sociale;

h) sa aduca la cunostinta directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, in termen de 48 de ore de la luarea la cunostinta, orice modificare cu privire la gradul de handicap, domiciliu sau resedinta, starea materiala si alte situatii de natura sa modifice acordarea drepturilor prevazute de lege.

(2) Persoanele pentru care comisia de evaluare a stabilit un termen permanent de valabilitate a certificatului de incadrare in grad si tip de handicap se prezinta pentru reevaluare in urmatoarele situatii:

a) solicita acest lucru ca urmare a agravarii conditiei lor medico-psihosociale;

b) sunt convocate de catre structurile competente in cazul existentei unor suspiciuni justificate privind incalcarea prevederilor legale referitoare la incadrarea in grad si tip de handicap.

Art. 60

Persoana care are in ingrijire, supraveghere si intretinere un copil sau adult cu handicap are urmatoarele obligatii principale:

a) sa asigure cresterea si ingrijirea corespunzatoare a persoanei cu handicap;

b) sa respecte si/sau sa urmeze activitatile si serviciile prevazute in planul de recuperare pentru copilul cu handicap, respectiv in planul individual de servicii al adultului cu handicap;

c) sa insoteasca persoana cu handicap, la termenul necesar sau la solicitare, pentru evaluare si reevaluare, la comisiile cu competenta in domeniu;

d) sa se prezinte la solicitarea directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti;

e) sa colaboreze cu asistentii sociali si specialistii care au ca scop recuperarea, reabilitarea, orientarea profesionala si integrarea sociala;

f) sa comunice directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, in termen de 48 de ore de la luarea la cunostinta, orice modificare cu privire la gradul de handicap, domiciliu sau resedinta, starea materiala, precum si alte situatii de natura sa modifice acordarea drepturilor prevazute de lege.

CAPITOLUL IV: Accesibilitate

Art. 61

In vederea asigurarii accesului persoanelor cu handicap la mediul fizic, informational si comunicational, autoritatile publice au obligatia sa ia urmatoarele masuri specifice:

a) sa promoveze si sa implementeze conceptul Acces pentru toti, pentru a impiedica crearea de noi bariere si aparitia unor noi surse de discriminare;

b) sa sprijine cercetarea, dezvoltarea si productia de noi tehnologii de informare si comunicare si tehnologii asistive;

c) sa recomande si sa sustina introducerea in pregatirea initiala a elevilor si studentilor a unor cursuri referitoare la problematica handicapului si a nevoilor acestora, precum si la diversificarea modalitatilor de realizare a accesibilitatii;

d) sa faciliteze accesul persoanelor cu handicap la noile tehnologii;

e) sa asigure accesul la informatiile publice pentru persoanele cu handicap;

f) sa asigure interpreti autorizati ai limbajului mimico-gestual si ai limbajului specific persoanelor cu surdocecitate;

g) sa proiecteze si sa deruleze, in colaborare sau in parteneriat cu persoanele juridice, publice ori private, programe de accesibilitate sau de constientizare asupra importantei acesteia.

Art. 62

(1) Cladirile de utilitate publica, caile de acces, cladirile de locuit construite din fonduri publice, mijloacele de transport in comun si statiile acestora, taxiurile, vagoanele de transport feroviar pentru calatori si peroanele principalelor statii, spatiile de parcare, strazile si drumurile publice, telefoanele publice, mediul informational si comunicational vor fi adaptate conform prevederilor legale in domeniu, astfel incat sa permita accesul neingradit al persoanelor cu handicap.

(2) Cladirile de patrimoniu si cele istorice se vor adapta, cu respectarea caracteristicilor arhitectonice, conform prevederilor legale in domeniu.

(3) Costurile lucrarilor necesare pentru realizarea adaptarilor prevazute la alin. (1) si (2) se suporta din bugetele autoritatilor administratiei publice centrale sau locale si din sursele proprii ale persoanelor juridice cu capital privat, dupa caz.

(4) Autoritatile administratiei publice locale au obligatia sa includa reprezentanti ai Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap sau ai organizatiilor neguvernamentale ale persoanelor cu handicap in comisiile de receptie a lucrarilor de constructie ori de adaptare a obiectivelor prevazute la alin. (1) si (2).

Art. 63

(1) Autoritatile prevazute de lege au obligatia sa elibereze autorizatia de constructie pentru cladirile de utilitate publica numai in conditiile respectarii prevederilor legale in domeniu, astfel incat sa fie permis accesul neingradit al persoanelor cu handicap.

(2) Prevederile alin. (1) se aplica si pentru cladirile de locuit care se construiesc ori pentru care se realizeaza lucrari de consolidare, de reabilitare, de extindere si/sau de modernizare, cu finantare din fonduri publice.

(3) Adaptarea accesului in cladirile aflate in patrimoniul public sau privat al statului ori al unitatilor administrativ-teritoriale se face si in conditiile cand nu se realizeaza lucrarile prevazute la alin. (2), la solicitarea persoanelor cu handicap grav, locatari ai acestora.

Art. 64

(1) Pentru a facilita accesul neingradit al persoanelor cu handicap la transport si calatorie, pana la 31 decembrie 2010, autoritatile administratiei publice locale au obligatia sa ia masuri pentru:

a) adaptarea tuturor mijloacelor de transport in comun aflate in circulatie;

b) adaptarea tuturor statiilor mijloacelor de transport in comun conform prevederilor legale, inclusiv marcarea prin pavaj tactil a spatiilor de acces spre usa de intrare in mijlocul de transport;

c) montarea panourilor de afisaj corespunzatoare nevoilor persoanelor cu handicap vizual si auditiv in mijloacele de transport public;

d) imprimarea cu caractere mari și în culori contrastante a rutelor și a indicativelor mijloacelor de transport în comun.

(2) În termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, toți operatorii de taxi au obligația să asigure cel puțin o mașină adaptată transportului persoanelor cu handicap care utilizează fotoliul rulant.

(3) Constituie discriminare refuzul conducătorului de taxi de a asigura transportul persoanei cu handicap și a dispozitivului de mers.

(4) Până la data de 31 decembrie 2007, autoritățile administrației publice locale competente au obligația să ia măsuri pentru:

a) adaptarea trecerilor de pietoni de pe străzile și drumurile publice conform prevederilor legale, inclusiv marcarea prin pavaj tactil;

b) montarea sistemelor de semnalizare sonoră și vizuală la intersecțiile cu trafic intens.

(5) Cainele-ghid care însoțește persoana cu handicap grav are acces liber și gratuit în toate locurile publice și în mijloacele de transport.

(6) Până la data de 31 decembrie 2010, administratorii infrastructurii feroviare și operatorii de transport feroviar au următoarele obligații:

a) să adapteze cel puțin un vagon și stațiile principale de tren, pentru a permite accesul persoanelor cu handicap care utilizează fotoliul rulant;

b) să marcheze prin pavaj tactil contrastant caile spre peronoanele de îmbarcare, ghișee sau alte utilități.

Art. 65

(1) În spațiile de parcare de pe lângă clădirile de utilitate publică, precum și în cele organizate vor fi adaptate, rezervate și semnalizate prin semn internațional cel puțin 4% din numărul total al locurilor de parcare, dar nu mai puțin de două locuri, pentru parcare gratuită a mijloacelor de transport pentru persoane cu handicap.

(2) Persoanele cu handicap sau reprezentanții legali ai acestora, la cerere, pot beneficia de un card-legitimatie pentru locurile gratuite de parcare. Autovehiculul care transportă o persoană cu handicap posesoare de card-legitimatie beneficiază de parcare gratuită.

(3) Modelul cardului-legitimatie va fi stabilit în normele metodologice⁶⁾ de aplicare a prevederilor prezentei legi. Eliberarea cardurilor se face de către autoritățile administrației publice locale.

(4) Costurile aferente dreptului prevăzut la alin. (2) se suportă din bugetele locale.

(5) În spațiile de parcare ale domeniului public și cât mai aproape de domiciliu administratorul acestora repartizează locuri de parcare gratuită persoanelor cu handicap care au solicitat și au nevoie de astfel de parcare.

Art. 66

(1) Editurile au obligația să pună matritele electronice utilizate pentru tipărirea cartilor și revistelor la dispoziția persoanelor juridice autorizate care le solicită pentru a le transforma în format accesibil persoanelor cu deficiențe de vedere sau de citire, în condițiile Legii nr. **8/1996** privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare.

(2) Bibliotecile publice au obligația să înființeze secții cu carte în formate accesibile persoanelor cu deficiențe de vedere sau de citire.

Art. 67

(1) Până la data de 31 martie 2007, operatorii de telefonie au următoarele obligații:

a) să adapteze cel puțin o cabină la o baterie de telefoane publice în conformitate cu prevederile legale în vigoare;

b) să furnizeze informații despre costurile serviciilor în forme accesibile persoanelor cu handicap.

(2) Operatorii de servicii bancare au obligația să pună la dispoziția persoanelor cu handicap, la solicitarea acestora, extrase de cont și alte informații în formate accesibile.

(3) Angajații operatorilor de servicii bancare și postale au obligația de a acorda asistență în completarea formularelor, la solicitarea persoanelor cu handicap.

Art. 68

Până la data de 31 decembrie 2007, proprietarii de spații hoteliere au următoarele obligații:

a) să adapteze cel puțin o cameră pentru găzduirea persoanei cu handicap care utilizează fotoliul rulant;

b) să marcheze prin pavaj sau covoare tactile intrarea, recepția și să dețină harta tactilă a clădirii;

c) sa monteze lifturi cu insemne tactile.

Art. 69

(1) Autoritatile si institutiile centrale si locale, publice sau private asigura, pentru relatiile directe cu persoanele cu handicap auditiv ori cu surdocecitate, interpreti autorizati ai limbajului mimico-gestual sau ai limbajului specific al persoanei cu surdocecitate.

(2) Metodologia de autorizare a interpretilor⁷⁾ va fi aprobata prin ordin comun al ministrului educatiei, cercetarii si tineretului si al ministrului muncii, familiei si egalitatii de sanse, la propunerea Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap, cu consultarea Asociatiei Nationale a Surzilor din Romania, precum si a organizatiilor neguvernamentale din domeniul surdocecitatii.

Art. 70

(1) Autoritatile centrale si locale publice, precum si institutiile centrale si locale, publice sau de drept privat, au obligatia de a asigura servicii de informare si documentare accesibile persoanelor cu handicap.

(2) In termen de 6 luni de la intrarea in vigoare a prezentei legi, serviciile de relatii cu publicul vor afisa si vor dispune de informatii accesibile persoanelor cu handicap vizual, auditiv si mintal.

Art. 71

(1) Pana la data de 31 decembrie 2007, autoritatile publice au obligatia sa ia masuri pentru:

a) accesibilizarea paginilor de internet proprii, in vederea imbunatatirii accesarii documentelor electronice de catre persoanele cu handicap vizual si mintal;

b) utilizarea pictogramelor in toate serviciile publice;

c) adaptarea telefoanelor cu telefax si teletext pentru persoanele cu handicap auditiv.

(2) In achizitia de echipamente si softuri, institutiile publice vor avea in vedere respectarea criteriului de accesibilitate.

CAPITOLUL V: Orientare, formare profesionala, ocupare si angajare in munca

Art. 72

(1) Orice persoana cu handicap care doreste sa se integreze sau sa se reintegreze in munca are acces gratuit la evaluare si orientare profesionala, indiferent de varsta, tipul si gradul de handicap.

(2) Persoana cu handicap participa activ in procesul evaluarii si orientarii profesionale, are acces la informare si la alegerea activitatii, conform dorintelor si aptitudinilor sale.

(3) Datele si informatiile personale colectate in cursul procesului de evaluare si orientare profesionala sunt confidentiale si pot fi utilizate numai in interesul si cu acordul persoanei cu handicap in cauza.

Art. 73

(1) Beneficiaza de orientare profesionala, dupa caz, persoana cu handicap care este scolarizata si are varsta corespunzatoare in vederea integrarii profesionale, persoana care nu are un loc de munca, cea care nu are experienta profesionala sau cea care, desi incadrata in munca, doreste reconversie profesionala.

(2) Persoana cu handicap sau, dupa caz, familia ori reprezentantul legal al acesteia este principalul factor de decizie cu privire la orientarea profesionala.

(3) Formarea profesionala a persoanelor cu handicap se organizeaza, conform legii, prin programe de initiere, calificare, recalificare, perfectionare si specializare.

Art. 74

(1) In vederea asigurarii evaluarii, orientarii, formarii si reconversiei profesionale a persoanelor cu handicap, autoritatile publice au obligatia sa ia urmatoarele masuri specifice:

a) sa realizeze/diversifice/sustina financiar programe privind orientarea profesionala a persoanelor cu handicap;

b) sa asigure pregatirea si formarea pentru ocupatii necesare in domeniul handicapului;

c) sa coreleze pregatirea profesionala a persoanelor cu handicap cu cerintele pietei muncii;

d) sa creeze cadrul necesar pentru accesul la evaluare si orientare profesionala in orice meserie, in functie de abilitatile persoanelor cu handicap.

(2) Evaluarea si orientarea profesionala a adultilor cu handicap se realizeaza de comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, in conditiile legii.

Art. 75

(1) Persoanele cu handicap au dreptul să li se creeze toate condițiile pentru a-și alege și exercita profesia, meseria sau ocupația, pentru a dobândi și menține un loc de muncă, precum și pentru a promova profesional.

(2) În realizarea drepturilor prevăzute la alin. (1), autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

a) să promoveze conceptul potrivit căruia persoana cu handicap încadrată în muncă reprezintă o valoare adăugată pentru societate și, în special, pentru comunitatea careia aparține;

b) să promoveze un mediu de muncă deschis, inclusiv și accesibil persoanelor cu handicap;

c) să creeze condițiile și serviciile necesare pentru ca persoana cu handicap să poată alege forma de conversie/reconversie profesională și locul de muncă, în conformitate cu potențialul ei funcțional;

d) să înființeze și să susțină complexe de servicii, formate din unități protejate autorizate și locuințe protejate;

e) să inițieze și să dezvolte forme de stimulare a angajatorilor, în vederea angajării și pastrării în muncă a persoanelor cu handicap;

f) să acorde sprijin pentru organizarea unei piețe de desfacere pentru produsul muncii persoanei cu handicap;

g) să diversifice și să susțină diferite servicii sociale, respectiv consiliere pentru persoana cu handicap și familia acesteia, informare pentru angajatori, angajare asistată și altele asemenea;

h) să promoveze serviciile de mediere pe piața muncii a persoanelor cu handicap;

i) să realizeze/actualizeze permanent baza de date, pentru evidențierea ofertei de muncă din rândul persoanelor cu handicap;

j) să dezvolte colaborări cu mass-media, în vederea creșterii gradului de conștientizare/sensibilizare a comunității cu privire la potențialul, abilitățile și contribuția persoanelor cu handicap la piața muncii;

k) să realizeze, în colaborare sau parteneriat cu persoanele juridice, publice ori private, programe și proiecte având ca obiectiv creșterea gradului de ocupare;

l) să inițieze și să susțină campanii de sensibilizare și conștientizare a angajatorilor asupra abilităților persoanelor cu handicap;

m) să inițieze programe specifice care stimulează creșterea participării pe piața muncii a forței de muncă din rândul grupurilor supuse riscului major de excludere socială.

Art. 76

Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului stabilește măsuri privind egalitatea de șanse pentru persoanele cu handicap, asigurând, acolo unde este necesar, suport adițional adaptat nevoilor adulților cu handicap, sprijinind accesul acestora în unitățile și instituțiile de învățământ superior. Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului inițiază programe de educație permanentă a adulților cu handicap și asigură sprijin privind implementarea lor.

Art. 77

(1) Persoanele cu handicap au dreptul de a munci și de a realiza venituri în conformitate cu prevederile legislației muncii, precum și cu dispozițiile speciale din prezenta lege.

(2) În sensul prezentei legi și numai în contextul încadrării în muncă, prin persoana cu handicap se înțelege și persoana invalidă gradul III.

Art. 78

(1) Persoanele cu handicap pot fi încadrate în muncă conform pregătirii lor profesionale și capacității de muncă, atestate prin certificatul de încadrare în grad de handicap, emis de comisiile de evaluare de la nivel județean sau al sectoarelor municipiului București.

(2) Autoritățile și instituțiile publice, persoanele juridice, publice sau private, care au cel puțin 50 de angajați, au obligația de a angaja persoane cu handicap într-un procent de cel puțin 4% din numărul total de angajați.

(3) Autoritățile și instituțiile publice, persoanele juridice, publice sau private, care nu angajează persoane cu handicap în condițiile prevăzute la alin. (2), pot opta pentru îndeplinirea uneia dintre următoarele obligații:

a) să plătească lunar către bugetul de stat o sumă reprezentând 50% din salariul de bază minim brut pe țară înmulțit cu numărul de locuri de muncă în care nu au angajat persoane cu handicap;

b) sa achizitioneze produse sau servicii realizate prin propria activitate a persoanelor cu handicap angajate in unitatile protejate autorizate, pe baza de parteneriat, in suma echivalenta cu suma datorata la bugetul de stat, in conditiile prevazute la lit. a).

(4) Fac exceptie de la prevederile alin. (2) institutiile publice de aparare nationala, ordine publica si siguranta nationala.

(4¹) Fac exceptie de la prevederile alin. (3) lit. b) unitatile protejate infiintate in cadrul organizatiilor persoanelor cu handicap care pot desfasura si activitati de vanzari / intermediari, cu conditia ca minimum 75% din profitul obtinut sa fie destinat programelor de integrare socioprofesionala pentru persoanele cu handicap din organizatiile respective. Aceste unitati au obligatia prezentarii unui raport financiar la fiecare inceput de an, din care sa rezulte cum au fost utilizate fondurile obtinute prin activitatea comerciala.

(5) Monitorizarea si controlul respectarii prevederilor alin. (2) si (3) se fac de catre inspectia Muncii.

Art. 79

(1) Angajarea persoanei cu handicap in munca se realizeaza in urmatoarele forme:

a) pe piata libera a muncii;

b) la domiciliu;

c) in forme protejate.

(2) Formele protejate de angajare in munca sunt:

a) loc de munca protejat;

b) unitate protejata autorizata.

Art. 80

Persoanele cu handicap angajate la domiciliu beneficiaza din partea angajatorului de transportul la si de la domiciliu al materiilor prime si materialelor necesare in activitate, precum si al produselor finite realizate.

Art. 81

(1) Unitatile protejate pot fi infiintate de orice persoana fizica sau juridica, de drept public sau privat, care angajeaza persoane cu handicap.

(2) Unitatile protejate pot fi:

a) cu personalitate juridica;

b) fara personalitate juridica, cu gestiune proprie, sub forma de sectii, ateliere sau alte structuri din cadrul operatorilor economici, institutiilor publice ori din cadrul organizatiilor neguvernamentale, precum si cele organizate de persoana cu handicap autorizata, in conditiile legii, sa desfasoare activitati economice independente.

(3) Procedura de autorizare a unitatilor protejate se stabileste prin ordin al presedintelui Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap⁸).

Art. 82

(1) Unitatile protejate autorizate beneficiaza de urmatoarele drepturi:

a) scutire de plata taxelor de autorizare la infiintare si de reautorizare;

b) scutire de plata a impozitului pe profit, cu conditia ca cel putin 75% din fondul obtinut prin scutire sa fie reinvestit pentru restructurare sau pentru achizitionarea de echipamente tehnologice, masini, utilaje, instalatii de lucru si/sau amenajarea locurilor de munca protejate, in conditiile prevazute de Legea nr. **571/2003**, cu modificarile si completarile ulterioare;

c) alte drepturi acordate de autoritatile administratiei publice locale finantate din fondurile proprii.

(2) La inceputul fiecarui an, unitatile protejate autorizate au obligatia sa prezinte raportul de activitate pentru anul precedent Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap.

(3) Nerespectarea obligatiei prevazute la alin. (2) se sanctioneaza cu suspendarea autorizatiei de functionare ca unitate protejata sau, dupa caz, cu retragerea acesteia si cu obligatia rambursarii integrale a facilitatilor de care a beneficiat pe durata functionarii ca unitate protejata autorizata.

(4) Procedura de suspendare sau retragere a autorizatiei unitatilor protejate se stabileste prin normele metodologice⁹ de aplicare a prevederilor prezentei legi.

Art. 83

(1) Persoanele cu handicap aflate in cautarea unui loc de munca sau incadrate in munca beneficiaza de urmatoarele drepturi:

a) cursuri de formare profesionala;

b) adaptare rezonabila la locul de munca;

- c) consiliere în perioada prealabilă angajării și pe parcursul angajării, precum și în perioada de probă, din partea unui consilier specializat în medierea muncii;
  - d) o perioadă de probă la angajare, platită, de cel puțin 45 de zile lucrătoare;
  - e) un preaviz platit, de minimum 30 de zile lucrătoare, acordat la desfacerea contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului pentru motive neimputabile acestuia;
  - f) posibilitatea de a lucra mai puțin de 8 ore pe zi, în condițiile legii, în cazul în care beneficiază de recomandarea comisiei de evaluare în acest sens;
- (2) Finantarea drepturilor prevăzute la alin. (1) lit. a) și c) pentru persoanele cu handicap aflate în căutarea unui loc de muncă se suportă din bugetul asigurărilor pentru somaj, în condițiile legii.

Art. 84

Angajatorii persoanelor cu handicap beneficiază de următoarele drepturi:

- a) deducerea, la calculul profitului impozabil, a sumelor aferente adaptării locurilor de muncă protejate și achiziționării utilajelor și echipamentelor utilizate în procesul de producție de către persoana cu handicap;
- b) deducerea, la calculul profitului impozabil, a cheltuielilor cu transportul persoanelor cu handicap de la domiciliu la locul de muncă, precum și a cheltuielilor cu transportul materiilor prime și al produselor finite la și de la domiciliul persoanei cu handicap, angajată pentru munca la domiciliu;
- c) decontarea din bugetul asigurărilor pentru somaj a cheltuielilor specifice de pregătire, formare și orientare profesională și de încadrare în munca a persoanelor cu handicap;
- d) o subvenție de la stat, în condițiile prevăzute de Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru somaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare.

CAPITOLUL VI: Incadrarea în grad de handicap

Art. 85

- (1) Persoanele cu handicap beneficiază de drepturile prevăzute la art. 6 pe baza încadrării în grad de handicap, în raport cu gradul de handicap.
- (2) Incadrarea în grad și tip de handicap a copiilor cu handicap se face de comisia pentru protecția copilului.
- (3) Incadrarea în grad și tip de handicap a adulților cu handicap se face de comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, denumită în continuare comisie de evaluare.
- (4) Comisia de evaluare este organ de specialitate al consiliului județean, după caz, al consiliului local al sectorului municipiului București, cu activitate decizională în materia încadrării persoanelor adulte în grad și tip de handicap și are următoarea componență:
  - a) președinte - un medic de specialitate expertiza medicală a capacității de muncă, medicina internă, medicina de familie sau un medic de medicină generală, absolvent de cursuri de management în domeniul sociomedical;
  - b) un medic de specialitate expertiza medicală a capacității de muncă, medicina de familie sau un medic de medicină generală, propus de direcția de sănătate publică județeană, respectiv a municipiului București;
  - c) un reprezentant desemnat de organizațiile neguvernamentale care desfășoară activități în beneficiul persoanelor cu handicap;
  - d) un psiholog;
  - e) un asistent social.
- (5) Componența nominală a comisiei de evaluare se aprobă prin hotărâre de consiliul județean, după caz, local al sectorului municipiului București, cu avizul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale.
- (6) Președintele comisiei de evaluare, fără a fi funcționar public, face parte din structura de personal a direcției generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv a sectorului municipiului București.
- (7) Membrii comisiilor de evaluare, inclusiv președintele, au dreptul la o indemnizație de ședință, echivalentă cu 1% din indemnizația președintelui consiliului județean, respectiv a primarilor sectoarelor municipiului București. Plata indemnizației se suportă din bugetele consiliilor județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București.
- (8) Președintele și membrii comisiei de evaluare nu fac parte din Serviciul de evaluare complexă.

(9) Activitatea de secretariat a comisiilor de evaluare este asigurata de personal care face parte din structura directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului din subordinea consiliilor judetene, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucuresti.

(10) Criteriile medicopsihosociale pe baza carora se stabileste incadrarea in grad si tip de handicap sunt aprobate prin ordin comun al ministrului muncii, familiei si protectiei sociale si al ministrului sanatatii.

Art. 86

(1) Gradele de handicap sunt: usor, mediu, accentuat si grav.

(2) Tipurile de handicap sunt: fizic, vizual, auditiv, surdocecitate, somatic, mintal, psihic, HIV/SIDA, asociat, boli rare.

Art. 87

(1) Comisia de evaluare are urmatoarele atributii principale:

a) stabileste incadrarea in grad si tip de handicap si perioada de valabilitate a certificatului, dupa caz, data ivirii handicapului, orientarea profesionala a adultului cu handicap, pe baza raportului de evaluare complexa elaborat de serviciul de evaluare complexa;

b) stabileste masurile de protectie a adultului cu handicap, in conditiile legii;

d) revoca sau inlocuieste masura de protectie stabilita, in conditiile legii, daca imprejurarile care au determinat stabilirea acesteia s-au modificat;

e) solutioneaza cererile privind eliberarea atestatului de asistent personal profesionist;

f) informeaza adultul cu handicap sau reprezentantul legal al acestuia cu privire la masurile de protectie stabilite si obligatiile ce le revin;

g) promoveaza drepturile persoanelor cu handicap in toate activitatile pe care le intreprinde.

(1¹) Pentru persoanele cu handicap a caror afectiune a generat deficiente functionale si/sau structural-anatomice intr-un stadiu ireversibil si care nu pot urma programe de recuperare, Comisia de evaluare va stabili un termen permanent de valabilitate a certificatului fara a fi necesara prezentarea acestora la reevaluarile periodice.

(2) Comisia de evaluare indeplineste orice alte atributii prevazute de lege.

(3) Organizarea si metodologia de functionare a comisiei de evaluare se reglementeaza prin hotarare a Guvernului.

(4) Incadrarea sau respingerea incadrarii in grad si tip de handicap se atesta prin certificat emis de catre comisiile de evaluare. Eliberarea certificatului este scutita de taxa de timbru.

(5) Certificatele emise potrivit prevederilor alin. (4) pot fi contestate de titularii acestora, in termen de 30 de zile calendaristice de la comunicare, la Comisia superioara de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, denumita in continuare Comisia superioara.

(6) Activitatea comisiilor de evaluare este coordonata metodologic de Ministerul Muncii, Familiei si Protectiei Sociale.

Art. 88

In vederea exercitarii atributiilor ce revin comisiei de evaluare, se infiinteaza serviciul de evaluare complexa a persoanelor adulte cu handicap, in cadrul directiilor generale de asistenta sociala si protectia copilului judetene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti.

Art. 89

(1) Odata cu emiterea certificatului de incadrare in grad si tip de handicap, comisia de evaluare are obligatia de a elabora programul individual de reabilitare si integrare sociala a adultului cu handicap.

(2) Pentru elaborarea programului individual de reabilitare si integrare sociala, comisia de evaluare va colabora cu persoana cu handicap sau cu reprezentantul legal al acesteia.

(3) Certificatul prevazut la alin. (1) da dreptul adultului cu handicap de a beneficia de dispozitiile prevazute de lege pentru gradul de handicap respectiv.

(4) Programul individual de reabilitare si integrare sociala prevazut la alin. (1) se intocmeste si se revizuieste in conformitate cu normele metodologice¹⁰) de aplicare a prevederilor prezentei legi.

Art. 90¹

(1) In structura Ministerului Muncii, Familiei si Protectiei Sociale functioneaza Comisia superioara, cu activitate decizionala in solutionarea contestatiilor la certificatele de incadrare in grad si tip de handicap, emise de comisiile de evaluare judetene sau ale sectoarelor municipiului Bucuresti.

(2) Comisia superioara are urmatoarea componenta:

a) presedinte, medic de specialitate expertiza medicala a capacitatii de munca sau medicina interna;
b) un membru, medic de specialitate expertiza medicala a capacitatii de munca sau un medic de medicina generala;

c) un membru cu pregatire in asistenta sociala;

d) un membru cu pregatire in psihologie;

e) un membru cu pregatire in domeniul juridic.

(3) Componenta nominala a Comisiei superioare se aproba prin ordin al ministrului muncii, familiei si protectiei sociale.

(4) La sedintele Comisiei superioare participa, cu statut de observator, un reprezentant al Consiliului National al Dizabilitatii din Romania.

(5) In functie de volumul activitatii, numarul membrilor Comisiei superioare poate fi suplimentat, prin ordin al ministrului muncii, familiei si protectiei sociale.

(6) Activitatea de secretariat a Comisiei superioare este asigurata de personal din structura Ministerului Muncii, Familiei si Protectiei Sociale.

(7) Membrii Comisiei superioare, inclusiv presedintele, au dreptul la o indemnizatie de sedinta, echivalenta cu 1% din indemnizatia secretarului de stat din Ministerul Muncii, Familiei si Protectiei Sociale.

Art. 90²

(1) Principalele atributii ale Comisiei superioare sunt:

a) asigura coordonarea metodologica si monitorizarea activitatii de evaluare si incadrare in grad si tip de handicap;

b) solutioneaza contestatiile, formulate in conditiile prevazute la art. 87 alin. (5), la certificatele de incadrare in grad si tip de handicap, eliberate de comisiile de evaluare, prin admitere sau respingere, si transmite comisiei judetene sau locale a sectoarelor municipiului Bucuresti solutia, pentru punerea ei in aplicare;

c) stabileste prin decizie reevaluarea persoanelor adulte cu handicap, in urmatoarele situatii:

1. ca urmare a recomandarilor cuprinse in documentele intocmite in urma unor actiuni de control dispuse prin ordin al ministrului muncii, familiei si protectiei sociale;

2. ca urmare a autosesizarii;

d) stabileste incadrarea in grad si tip de handicap, ca urmare a reevaluarii dispuse in conditiile lit. c);

e) participa, la solicitare, in actiuni de verificare a activitatii de evaluare si incadrare in grad si tip de handicap.

(2) In exercitarea atributiilor prevazute la alin. (1), Comisia superioara emite decizii dupa cum urmeaza:

a) de admitere/respingere a contestatiei;

b) de reevaluare, in conditiile alin. (1) lit. c);

c) de incadrare/neincadrare in grad si tip de handicap, in urma reevaluarii dispuse in conditiile alin. (1) lit. c).

(3) Modelul deciziilor prevazute la alin. (2) se aproba prin regulamentul de organizare si functionare al Comisiei superioare, aprobat prin ordin al ministrului muncii, familiei si protectiei sociale.

(4) Deciziile emise de Comisia superioara pot fi atacate la sectia de contencios administrativ si fiscal a tribunalului, potrivit Legii contenciosului administrativ nr. **554/2004**, cu modificarile si completarile ulterioare, cererile adresate instantei fiind scutite de taxa judiciara de timbru.

Art. 90³

(1) Decizia de reevaluare emisa de Comisia superioara in conditiile art. 90² alin. (1) lit. c) cuprinde recomandari cu privire la continutul dosarului de evaluare complexa si va fi transmisa directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului din raza de domiciliu a persoanei, in vederea efectuării reevaluării de catre serviciul de evaluare complexa.

(2) Reevaluarea persoanei se va realiza in termen de 60 de zile lucratoare de la data inregistrării deciziei de reevaluare la directia generala de asistenta sociala si protectia copilului.

(3) In cazul in care persoana supusa reevaluării nu se prezinta la a doua convocare a serviciului de evaluare complexa, directorul directiei generale de asistenta sociala si protectia copilului dispune, prin act administrativ, suspendarea dreptului de asistenta sociala sub forma de prestatii sociale.

(4) Procesul de reevaluare prevazut la alin. (2) se desfasoara in prezenta unui reprezentant din structura de specialitate a Ministerului Muncii, Familiei si Protectiei Sociale, care va elabora un

referat ce va fi înaintat Comisiei superioare împreună cu dosarul completat și raportul de reevaluare complexă elaborat de serviciul de evaluare complexă.

(5) În cazul în care persoana nu se prezintă la reevaluare în termenul prevăzut la alin. (2), în baza raportului de reevaluare al serviciului de evaluare complexă însoțit de referatul reprezentantului structurii de specialitate a ministerului, Comisia superioară emite decizie de neîncadrare în grad și tip de handicap.

(6) În baza raportului și a referatului prevăzute la alin. (4), Comisia superioară emite decizia de încadrare/neîncadrare în grad și tip de handicap.

(7) Punerea în executare a deciziilor emise de Comisia superioară se face de către direcția generală de asistență socială și protecția copilului.

CAPITOLUL VII: Parteneriate

Art. 91

În activitatea de protecție și promovare a drepturilor persoanelor cu handicap, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap și autoritățile administrației publice centrale și locale întretin relații de dialog, colaborare și parteneriat cu organizațiile neguvernamentale ale persoanelor cu handicap sau care reprezintă interesele acestora, precum și cu instituțiile de cult recunoscute de lege cu activitate în domeniu.

Art. 92

(1) Se înființează, pe lângă Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap, Consiliul de analiză a problemelor persoanelor cu handicap, denumit în continuare Consiliul, cu rol consultativ, în următoarea componență:

- a) președintele Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap;
- b) președintele Consiliului Național al Dizabilității din România;
- c) un reprezentant al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului;
- d) un reprezentant al Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse;
- e) un reprezentant al Ministerului Sănătății Publice;
- f) un reprezentant al unei organizații neguvernamentale pentru protecția drepturilor omului;
- g) câte un reprezentant al organismelor administrației publice centrale și/sau locale, precum și al altor organisme de drept public sau privat din domeniu, cu statut de membri nepermanenți, în funcție de problemele ce urmează a fi soluționate.

(2) Consiliul are următoarele atribuții:

- a) emite avize consultative cu privire la proiectele de acte normative care au ca obiect protecția persoanelor cu handicap, inițiate de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap sau de alte autorități competente;
- b) analizează problematica protecției persoanelor cu handicap și propune măsuri privind îmbunătățirea condițiilor de viață ale acestora;
- c) sesizează organele competente cu privire la încălcarea drepturilor persoanelor cu handicap.

(3) Consiliul se întrunește în ședințe ordinare trimestriale, precum și în ședințe extraordinare ori de câte ori este necesar.

(4) Convocarea membrilor se realizează de către Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap.

(5) Ședințele se desfășoară la sediul Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap sau în orice alt loc pe care aceasta îl propune.

(6) Secretariatul Consiliului se asigură de Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap.

(7) Modul de organizare și funcționare a Consiliului se aprobă prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap¹¹).

Art. 93

(1) La nivelul județelor și sectoarelor municipiului București se vor înființa, pe lângă direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale ale sectoarelor municipiului București, comitete de analiză a problemelor persoanelor cu handicap.

(2) Înființarea, precum și modul de organizare și funcționare se aprobă prin hotărâre a consiliului județean, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București.

CAPITOLUL VIII: Finantarea sistemului de protecție a persoanelor cu handicap

Art. 94

(1) Protecția persoanelor cu handicap se finanțează din următoarele surse:

- a) bugetul local al comunelor, oraselor si municipiilor;
- b) bugetele locale ale judetelor, respectiv ale sectoarelor municipiului Bucuresti;
- c) bugetul de stat;
- d) contributi lunare de intretinere a persoanelor cu handicap care beneficiaza de servicii sociale in centre;
- e) donatii, sponsorizari si alte surse, in conditiile legii.

(2) Pentru a garanta primirea de catre persoanele cu handicap a sumelor reprezentand prestatii sociale, acestea vor fi constituite numai din sume provenind de la bugetul de stat si vor fi gestionate de Ministerul Muncii, Familiei si Egalitatii de Sanse prin directiile teritoriale de munca si protectie sociala.

(3) Costul mediu lunar de intretinere in centrele rezidentiale pentru persoane cu handicap, precum si nivelul contributiei lunare de intretinere datorate de adultii cu handicap asistati in centre sau de sustinatorii acestora se stabilesc prin ordin al presedintelui Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap.

(4) Pentru anumite servicii sociale furnizate persoanelor cu handicap se pot percepe taxe, in conditiile stabilite de furnizorii de servicii sociale publici sau privati acreditati, cu avizul Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap.

Art. 95

(1) Produsele si serviciile realizate de centrele pentru persoanele cu handicap, aflate in coordonarea Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap, pot fi valorificate catre persoane fizice si juridice.

(2) Sumele obtinute in conditiile prevazute la alin. (1) se fac venit la bugetul local al unitatii administrativ-teritoriale in subordinea careia functioneaza centrul respectiv.

Art. 96

(1) Autoritatea Nationala pentru Persoanele cu Handicap poate finanta sau, dupa caz, cofinanta programe de interes national care au ca scop integrarea, incluziunea sociala si profesionala a persoanelor adulte cu handicap, precum si cresterea calitatii vietii acestora.

(2) Programele de interes national prevazute la alin. (1), complementare actiunilor finantate la nivel local, pot avea urmatoarele obiective generale:

- a) realizarea investitiilor necesare pentru dezvoltarea, diversificarea, restructurarea si buna functionare a serviciilor si centrelor care asigura ingrijirea adultilor cu handicap;
- b) realizarea de studii, cercetari si publicatii in cadrul domeniului sau de activitate;
- c) instruirea personalului care isi desfasoara activitatea in cadrul serviciilor si centrelor pentru persoanele cu handicap;
- d) informarea opiniei publice despre drepturile adultilor cu handicap prin campanii de mediatizare;
- e) transcrierea sau traducerea materialelor informative si culturale in sistemele de acces la informatie, specifice persoanelor incadrate in anumite categorii de handicap: alfabet Braille, inregistrari audio, scriere vizuala cu litere marite, limbaj mimico-gestual, pictograme;
- f) orice alte obiective corespunzatoare domeniului de activitate al Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap.

g) dezvoltarea de servicii de asistenta vie si alte forme sau servicii de asistenta adecvata a handicapului.

(3) Programele de interes national prevazute la alin. (1) se aproba ca anexa la bugetul Ministerului Muncii, Familiei si Egalitatii de Sanse, pe baza fundamentarilor elaborate de Autoritatea Nationala pentru Persoanele cu Handicap.

(4) Metodologia de selectare si finantare a programelor de interes national se aproba prin ordin al presedintelui Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap.

Art. 97

(1) Finantarea sau, dupa caz, cofinantarea programelor de interes national prevazute la art. 96 alin. (1) se asigura din urmatoarele surse:

- a) bugetul de stat;
- b) fonduri externe rambursabile si nerambursabile;
- c) donatii, sponsorizari si alte surse, in conditiile legii.

(2) Sumele alocate din sursele prevazute la alin. (1) vor fi cuprinse in bugetul propriu al Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap.

(3) In scopul finantarii programelor de interes national prevazute la art. 96 alin. (1), Autoritatea Nationala pentru Persoanele cu Handicap poate aloca fonduri din bugetul propriu:

a) serviciilor publice de asistenta sociala din subordinea consiliilor judetene si a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti;

b) organismelor private autorizate, potrivit legii.

(4) Alocarea fondurilor potrivit prevederilor alin. (3) se face pe baza de conventii incheiate cu consiliile judetene si cu consiliile locale ale sectoarelor municipiului Bucuresti, respectiv cu organismele private autorizate potrivit legii.

(5) Autoritatea Nationala pentru Persoanele cu Handicap poate finanta proiecte din cadrul programelor de interes national ce urmeaza sa fie realizate, pe baza de conventie, in colaborare cu ministere, cu alte organe de specialitate ale administratiei publice centrale, precum si cu alte autoritati sau institutii publice si organisme private autorizate, potrivit legii.

Art. 98

(1) Asociația Nevazatorilor din România, Asociația Invalizilor de Război Nevazatori din România, Asociația Națională a Surzilor din România, Liga Națională a Organizațiilor cu Personal Handicapat din Cooperativa Mestesugareasca si Consiliul National al Dizabilitatii din Romania pot primi sume de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei si Protectiei Sociale, in conditiile stabilite prin normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi, potrivit bugetelor de venituri si cheltuieli aprobate anual.

(2) Sumele prevazute la alin. (1) se utilizeaza cu respectarea prevederilor Legii nr. **500/2002** privind finantele publice, cu modificarile si completarile ulterioare, iar sumele ramase neutilizate la data incheierii exercitiului financiar se restituie la bugetul de stat.

Art. 99

(1) Autoritatea Nationala pentru Persoanele cu Handicap finanteaza proiecte proprii, proiecte ale organizatiilor neguvernamentale cu activitate in domeniul protectiei persoanelor cu handicap, precum si proiecte ale unitatilor protejate autorizate.

(2) Metodologia de selectare si finantare a proiectelor se aproba prin ordin al presedintelui Autoritatii Nationale pentru Persoanele cu Handicap.

CAPITOLUL IX: Raspunderea juridica

Art. 100

(1) Urmatoarele fapte constituie contravenții si se sanctioneaza dupa cum urmeaza:

a) nerespectarea dispozitiilor art. 15 alin. (1), cu amenda de la 6.000 lei la 12.000 lei;

b) nerespectarea dispozitiilor art. 18-20, art. 21 alin. (3) si (4), art. 22, art. 23 alin. (1) si (2), art. 24, 30 si 31, art. 33 alin. (1), art. 34 alin. (3), art. 51 alin. (4), art. 55 alin. (1), art. 61-64, art. 65 alin. (1), (2) si (5), art. 66-68, art. 69 alin. (1), art. 70, 71 si art. 82, cu amenda de la 6.000 lei la 12.000 lei;

c) nerespectarea dispozitiilor art. 78, cu amenda de la 15.000 lei la 20.000 lei;

d) nerespectarea standardelor specifice de calitate, cu amenda de la 6.000 lei la 12.000 lei si/sau suspendarea ori retragerea avizului de functionare;

e) nerespectarea conditiilor de autorizare in timpul functionarii ca unitate protejata autorizata, cu amenda de la 20.000 lei la 25.000 lei si retragerea autorizatiei de functionare;

f) parcarea altor mijloace de transport pe locurile de parcare adaptate, rezervate si semnalizate prin semn international pentru persoane cu handicap, cu amenda de la 200 lei la 1.000 lei si ridicarea mijlocului de transport de pe locul de parcare respectiv;

g) propunerea de incadrare, incadrarea in grad si tip de handicap a unei persoane, cu incalcarea criteriilor medicopsihosociale aprobate prin ordin comun al ministrului muncii, familiei si protectiei sociale si al ministrului sanatatii, cu amenda de la 5.000 lei la 10.000 lei.

(2) Constatarea contravențiilor si aplicarea amenzilor contravenționale prevazute la alin. (1) lit. a), b), d), e) si g) se fac de catre inspectorii sociali.

(3) Constatarea contravențiilor si aplicarea amenzilor contravenționale prevazute la alin. (1) lit. c) se fac de catre personalul Inspectiei Muncii.

(4) Constatarea contravenției si aplicarea amenzii contravenționale prevazute la alin. (1) lit. f) se fac de catre agentii de circulatie sau de catre personalul de control cu atributii in acest sens.

(5) Sumele obtinute din aplicarea amenzilor se fac venit la bugetul de stat.

(6) Prevederile prezentei legi referitoare la contravenții se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. **2/2001** privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. **180/2002**, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 101

(1) Sumele încasate necuvenit, cu titlu de prestații sociale, se recuperează de la titularul dreptului sau de la familia acestuia, după caz.

(2) Sumele prevăzute la alin. (1) se recuperează fără perceperea de dobânzi și penalități de întârziere sau majorări de întârziere, dacă acestea sunt restituite de beneficiar în termen de maximum 180 zile de la emiterea deciziei sau, după caz, a dispoziției de recuperare, în condițiile legii.

(3) Pentru recuperarea sumelor prevăzute la alin. (1) termenul de prescripție este cel prevăzut de art. 2.517 din Legea nr. **287/2009** privind **Codul civil**, republicată, cu modificările ulterioare.

(4) În situația în care beneficiarul dreptului, persoana care locuiește singură, a decedat, nu se mai procedează la recuperarea sumelor încasate necuvenit cu titlu de prestații.

CAPITOLUL X: Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 102

Prevederile art. 43 alin. (1) și ale art. 58 alin. (4) și (5) intra în vigoare la 1 ianuarie 2007.

Art. 103

La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. **102/1999** privind protecția specială și încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 310 din 30 iunie 1999, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. **519/2002**, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția prevederilor art. 18 alin. (2) lit. d) și e) și alin. (5) și ale art. 19 alin. (1) lit. a)-c), e), f), q) și r), care se abrogă începând cu data de 1 ianuarie 2007, precum și orice alte dispoziții contrare prezentei legi.

Art. 104

În termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap va elabora normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi și le va supune spre aprobare prin hotărâre a Guvernului¹²⁾.

_****_

NOTA:

Reproducem mai jos prevederile art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. **14/2007**, astfel cum a fost modificat și completat prin Legea nr. **275/2007** privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. **14/2007** pentru modificarea și completarea Legii nr. **448/2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, care nu este încorporat în textul republicat al Legii nr. **448/2006** și care se aplică, în continuare, ca dispoziții proprii ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. **14/2007**:

" - Art. II

(1) Drepturile prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. a), b), e), f) și g) și la alin. (2) din Legea nr. **448/2006**, cu modificările și completările ulterioare, se acordă, potrivit legii, dacă cererea de acordare a acestora, însoțită de documentele doveditoare, se depune de către persoana îndreptățită în termen de maximum 180 de zile de la intrarea în vigoare a legii, indiferent de anul nașterii copilului, dacă acesta nu a împlinit încă vârsta de 2, 3 și, respectiv, 7 ani, după caz.

(2) Procedura de acordare a drepturilor prevăzute la art. 12 alin. (1) lit. b), e)-g) și la alin. (2) din Legea nr. **448/2006**, cu modificările și completările aduse prin prezenta ordonanță de urgență, se stabilește prin ordin al ministrului muncii, solidarității sociale și familiei, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(3) Pentru asigurarea în anul 2007 a fondurilor necesare aplicării alin. (1) lit. a), b), e), f) și g) și alin. (2) din Legea nr. **448/2006**, cu modificările și completările ulterioare, se autorizează Ministerul Economiei și Finanțelor ca, la propunerea Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, să introducă modificările ce decurg din aplicarea prevederilor acestei legi în structura bugetului de stat și a bugetului Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse pe anul 2007."

¹²⁾ Republicată în temeiul art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. **14/2007** pentru modificarea și completarea Legii nr. **448/2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 187 din 19 martie

2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. **275/2007**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 700 din 17 octombrie 2007, dându-se textelor o nouă numerotare.

Legea nr. **448/2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.006 din 18 decembrie 2006 și a mai fost modificată prin Legea nr. **241/2007** pentru abrogarea unor reglementări prin care sunt acordate scutiri sau exonerări de la plata taxelor vamale ale unor bunuri, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 496 din 24 iulie 2007.

²⁾ A se vedea Hotărârea Guvernului nr. **680/2007** pentru aprobarea Normelor metodologice privind modalitatea de acordare a drepturilor la transport interurban gratuit persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 487 din 20 iulie 2007.

³⁾ A se vedea Hotărârea Guvernului nr. **268/2007** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. **448/2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 4 aprilie 2007.

⁴⁾ A se vedea Hotărârea Guvernului nr. **268/2007** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. **448/2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 4 aprilie 2007.

⁵⁾ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. **102/1999** a fost abrogată prin Legea nr. **448/2006**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.006 din 18 decembrie 2006.

⁶⁾ A se vedea Hotărârea Guvernului nr. **268/2007** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. **448/2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 4 aprilie 2007.

⁷⁾ A se vedea Ordinul ministrului muncii, familiei și egalității de șanse, al președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap și al ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 671/1.640/61/2007 pentru aprobarea Metodologiei de autorizare a interpretilor limbajului mimico-gestual și a interpretilor limbajului specific persoanei cu surdocecitate, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 662 din 27 septembrie 2007.

⁸⁾ A se vedea Ordinul președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap nr. 60/2007 privind aprobarea Procedurii de autorizare a unităților protejate, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 291 din 3 mai 2007.

⁹⁾ A se vedea Hotărârea Guvernului nr. **268/2007** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. **448/2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 4 aprilie 2007.

¹⁰⁾ A se vedea Hotărârea Guvernului nr. **268/2007** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. **448/2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 4 aprilie 2007.

¹¹⁾ A se vedea Ordinul președintelui Autorității Naționale pentru Persoanele cu Handicap nr. 256/2007 privind organizarea și funcționarea Consiliului de analiză a problemelor persoanelor cu handicap, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 561 din 15 august 2007.

¹²⁾ Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. **448/2006** privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap au fost aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. **268/2007**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 4 aprilie 2007.

Publicat în Monitorul Oficial cu numărul 1 din data de 3 ianuarie 2008